

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

14^E JAARGANG

WOENSDAG 10 JULI 1929

No. 706

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.

Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. P. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Assistent-Redacteur: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 3000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonneés, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

Advertenties f 9,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 6729.

9 JULI 1929.

Hoewel de halfjaarswisseling reeds meer dan een week achter ons ligt, zijn de verhoudingen op de geldmarkt nog niet veel gemakkelijker geworden. Voor een goed deel zal de oorzaak hiervoor wel te zoeken zijn in het feit, dat de Minister het callgeld, dat hij op de markt had uitstaan, in den loop van de week teruggevraagd heeft. Callgeld noteerde dan ook onveranderd 5½ pCt. Ook voor wissels is niet veel geld beschikbaar; de noteering schommelde rond de 5⁹/₁₆ pCt. Prolongatie 5½ à 5 pCt.

* * *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank geeft de post binnenlandsche wissels een stijging van f 7.5 miljoen te zien. De beleeningen blijken met f 40.1 miljoen te zijn teruggelopen. Het renteloos voorschot aan het Rijk bleek met f 500.000 te zijn toegenomen. De goudvoorraad der Bank vertoont een vermeerdering van f 7.8 miljoen. De zilvervoorraad

nam met f 600.000 af. De post papier op het buitenland geeft een stijging van f 200.000 te zien, terwijl de diverse rekeningen op de actiefzijde der balans met f 600.000 blijken te zijn verminderd.

De biljettencirculatie daalde met f 25 miljoen. De rekening-courant-saldi namen met f 600.000 af. Het beschikbaar metaalsaldo steeg met f 17.6 miljoen. Het dekkingspercentage bedraagt ruim 55.

* * *

Op de wisselmarkt ging slechts weinig om. De koersen varieerden niet veel. Het Pond bleef met kleine schommelingen op ongeveer 12.07%. Dollars verbeterden aanvankelijk van 2.4903½ op 2.4915 en liepen daarna tot 2.4909 terug. Op het einde van den laatsten dag echter werd het Pond plotseling van uit New York heel sterk gevraagd. Laat in den middag werden hier noteeringen van 4.8520 en hooger bekend. Daar het Pond hier slechts weinig veranderde, liep de Dollar plotseling sterk terug tot 2.4890. De Mark-noteering in Londen kwam op ca. 20.37½, zoodat beide koersen thans een minder gevaarlijk punt hebben bereikt. Hier liepen Mark terug tot op 59.28½. De Peseta werd van 35.50 opgewerkt tot iets boven de 36.—. Yen vast: 1.11.

De hier ontvangen noteeringen voor privaat-disconto op de buitenlandsche beurzen zijn over de geheele linie gemakkelijker: Londen 5⁹/₃₂ pCt., Berlijn 7½ pCt., New York 5¼ pCt.

LONDEN, 8 JULI 1929.

Onder den invloed van het zeer groote bedrag — men noemt 50 miljoen —, dat door de markt van de Bank van Engeland per einde Juni was geleend en dat eerst op 9 Juli geheel terugbetaald zal zijn, bleef geld verleden week vooral in de eerste helft ruim en goedkoop.

Ook disconto was daardoor een weinig flauwer gestemd, ofschoon de noteering gehandhaafd bleef op 5%, met zaken nu en dan op 5¹⁴/₃₂. Er werden weer wisselaankopen voor Fransche rekening opgemerkt.

DE GOUDEN STANDAARD IN HET LICHT VAN DE NA-OORLOGSCHE ONTWIKKELING.¹⁾

De eerste phase in het proces van het na-oorlogsche monetaire herstel was de terugkeer van de voornaamste handelsnaties van de wereld tot den gouden standaard. De aanneming van de nieuwe monetaire wet in Frankrijk, die verleden jaar Juni in werking trad, kenmerkte het eind van deze belangrijke periode. Sinds Januari 1923 hebben niet minder dan 30 landen maatregelen genomen om een vaste verhouding tusschen hun geldstelsels en het goud te herstellen. Eenige van deze, zooals Frankrijk, Groot-Brittannië en Noorwegen hebben hun bankbiljetten inwisselbaar gesteld in goud; andere, zooals Italië, Griekenland, Chili en Columbia hebben den goudwisselstandaard ingevoerd, die de Centrale Bank het recht geeft, haar biljetten in goud of in wijsels op landen met den gouden standaard in te wisselen; nog andere landen, wier bankbiljetten nog oninwisselbaar in goud zijn, hebben slechts de wettelijke verplichting deze op pariteit met dit metaal te handhaven.

Een belangrijk kenmerk van deze maatregelen voor de wederinvoering van den gouden standaard is de vrijwel algemeene opheffing van de beperkingen op de internationale goudbewegingen geweest, ofschoon dergelijke restricties nog steeds in sommige landen bestaan.

Deze maatregelen, die door verscheidene landen genomen zijn, hebben een stabilisatie van de buitenlandse wisselkoersen ten gevolge gehad en een nauwer verband tusschen het verloop van de groothandelsprijzen in de verschillende landen gelegd. Dit alles is van groot voordeel geweest voor den internationalen handel, die in de jaren sedert den oorlog nadeelig beïnvloed is geworden door de veranderlijke prijzen in de verschillende landen.

* * *

De algemeene terugkeer tot den gouden standaard heeft een gunstigen invloed uitgeoefend, omdat voor de tegenwoordige omstandigheden deze standaard waarschijnlijk de beste is, die er bestaat. De schrijver meent dan ook, dat de landen, die nog niet tot den gouden standaard zijn teruggekeerd, maatregelen moeten treffen om zoo spoedig mogelijk het goud als standaardmetaal aan te nemen. Wij zijn nog ver verwijderd van een of anderen fiduciairen geldstandaard, waarmede de wereld tot op heden eenige ervaring heeft opgedaan. De gouden standaard is zeker nog niet perfect, want de waarde van het goud of met andere woorden, de koopkracht van het goud is niet stabiel. De fluctuaties in de waarde van den goud-dollar zijn sinds het eind van de vorige eeuw even sterk geweest als gedurende eenige andere perioden in de geschiedenis van de Vereenigde Staten. In de periode van 1900 tot het begin van den wereldoorlog daalde de koopkracht van den dollar met 18 pCt. en in die van 1914 tot 1920 met niet minder dan 57 pCt., zoodat een obligatie, die in het begin van 1914 gekocht werd, binnen 6 jaren, meer dan de helft van haar waarde heeft verloren. Daarentegen steeg van het midden van 1920 tot September 1928 de koopkracht van den dollar met 56 pCt. In deze onstandvastige geldeenheden liggen onze financieele en economische systemen verankerd.

* * *

Fluctuaties in onze belangrijkste rekeneenheden hebben, sedert het geldwezen ontwikkeld is, steeds een nadeeligen invloed uitgeoefend. In den tijd, toen het economisch proces zeer eenvoudig was, toen het economisch leven zich hoofdzakelijk in een gesloten huishouding afspeelde en toen credit-transacties

¹⁾ Op verzoek van Dr. Edwin Walter Kemmerer, dat ons door een derde werd overgebracht, verlenen wij gaarne plaatsruimte aan zijn interessante beschouwingen over dit actueele vraagstuk.

INHOUD.

Blz.

DE GOUDEN STANDAARD IN HET LICHT VAN DE NA-OORLOGSCHE ONTWIKKELING door <i>Dr. Edwin Walter Kemmerer</i>	626
De twaalfde Internationale Arbeidsconferentie II (Slot) door <i>Mej. Mr. G. J. Stemberg</i>	628
De Indische middelen over Maart 1929	630
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De kapitaalvergrotingen van de Fransche Banken door <i>Prof. B. Nogaro</i>	630
AANTEKENINGEN:	
Indexcijfers van groothandelsprijzen	632
Het Prijsverloop van Groothandelsartikelen gedurende het tweede kwartaal van 1929 II (Slot) ..	634
Indexcijfers van groot- en kleinhandelsprijzen in van Nederlandsch-Indië	637
MAANDLIJFERS:	
Giro-kantoor der Gemeente Amsterdam	638
Overzicht van de Indische middelen	638
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	639—644
Geldkoersen. Bankstaten. Verkeerswezen. Wisselkoersen. Goederenhandel.	

bijna te verwaarloozen waren, bracht een instabiliteit van het geld minder ernstige gevolgen teweeg, dan in den tegenwoordigen tijd. Hoe gespecialiseerder en langer het economisch proces werd, hoe meer wij onze toevlucht namen tot het credietstelsel, des te ernstiger werkt het kwaad van instabiliteit in zijn economische, moreele en politieke gevolgen. Wanneer individuen binnen een natie aan elkander gebonden zijn door ontelbare contracten, die beloften inhouden, een bepaald aantal dollars in de toekomst terug te betalen, laten wij zeggen, 3 maanden, 6 maanden of vele jaren later, dan verdeelt de veranderde waarde van den dollar het volk in twee groote klassen met tegenstelde belangen, te weten: een klasse, die bestaat uit personen, welke per saldo debiteuren zijn en die daarom profiteeren van een deprecieerenden en verliezen bij een apprecieerenden dollar, en uit een klasse van personen, die per saldo crediteuren zijn en die, ingeval de dollar agio doet, winnen en verliezen bij disagio.

Dr. Willford I. King heeft onlangs geraamd, dat in de Vereenigde Staten alleen in een periode van 5 jaar de instabiele dollar blindelings personen beroofd heeft van en anderen verrijkt heeft met een bedrag van ongeveer 40 milliard dollar, ongetwijfeld een conservatieve schatting, indien men het credietvolumen beschouwt, dat op het oogenblik in dit land uitstaat. Niet alleen zijn de belangen van individuen als debiteur en crediteur nauw met elkaar verbonden, maar dit geldt eveneens voor naties, zoodat een geringe verandering in de waarde van het goud, de internationale schulden door een veranderde koopkracht, gelijk aan vele millioenen dollars, kan doen toe- of afnemen. Indien het prijsniveau daalt, ondervindt de debiteurnatie in toenemende mate de moeilijkheid om haar schulden af te lossen en indien het niveau stijgt, is dit een nadeel voor de crediteurnatie. Het behoeft geen betoog, dat dit feit van groote beteekenis is voor de internationale politieke verhoudingen en voor den wereldvrede.

* * *

Onder de tegenwoordige omstandigheden is dus de onstandvastigheid van het geldwezen een machtige machine voor de herverdeeling van rijkdom, die dag en nacht blindelings werkt. Zij ontnemt zonder reden het eigendom van de eene klasse van de maatschappij en geeft het een andere klasse, om het daarna weer af te nemen en aan een derde te geven. Op een gegeven oogenblik benadeelt zij in een of anderen vorm door een inflatie den crediteur. Toen de dollar in de periode van 1896—1920 meer dan 70 pCt. van zijn waarde inboette, hebben alle crediteuren en vele anderen daarvan schade ondervonden. Zelfs indien zij op het oogenblik nog in het bezit van hun beleggingen zijn, bedraagt de koopkracht van hun kapitaal nog slechts 44 pCt. van hetgeen deze in 1896 beliep.

De crediteuren waren echter niet de eenigen voor wie deze periode nadeelig was. De gesalarieerden en de loontrekkende klasse ondervonden, dat zij met hun salarissen en loonen niet langer die artikelen konden kopen, waaraan zij gewend waren. De aanpassing van de loonen gaat slechts langzaam, terwijl de salarissen van staatsambtenaren, rechters, onderwijzers, die van wettelijke regelingen afhankelijk zijn, eveneens slechts langzaam stijgen en meestal niet in voldoende mate. Zeer vaak leidt dit tot ontberingen en worden de spaargelden aangesproken, voordat volledige aanpassing bereikt is.

De periode van algeheele prijsstijging was echter van voordeel voor de industriële en commerciële klasse. Hoe sterker de waarde van den dollar daalde en het prijsniveau steeg, hoe groter haar winsten werden, want de waarde der goederen steeg voortdurend en het is in dergelijke perioden zeer gemakkelijk om schulden af te lossen.

Het verschil tusschen den kostprijs en de verkoopprijzen werd steeds groter, waarmede ook de gelegenheid voor het maken van winst toenam. Het beleggen van geld in goederen was winstgevend, zoodat kooplieden en industriëelen geld opnamen om hun productie en voorraden te vergroten. Zij betaalden hun schulden in dollars, die minder waarde hadden dan die, welke zij leenden. Aandeelhouders wonnen ten koste van obligatiehouders. Vele landbouwers deelden eveneens in de winsten, want het was gemakkelijker voor hen om hypotheeken en andere schulden af te lossen, naarmate de grond en de agrarische producten in prijs stegen.

* * *

De rollen werden evenwel omgekeerd, toen het prijsniveau daalde en de dollar in waarde steeg. Kooplieden en industriëelen ondervonden moeilijkheden bij het aflossen van hun schulden, doordat hun producten en goederen in prijs daalden. Het feit alleen van het aanhouden van goederen dreef duizenden in faillissement. De marge tusschen den kostprijs en de verkoopprijzen verminderde en verdween in sommige gevallen geheel of werd zelfs negatief. De landbouwers, die grond hadden gekocht gedurende de periode van inflatie, waren met hypotheeken belast, waarop zij, in verband met de aanzienlijke prijsdaling van de agrarische producten, geen interest konden betalen. De crediteuren werden betaald in dollars met gestegen waarde en profiteerden hiervan voorzover hun schulden werden afbetaald. De obligatiehouder won ten koste van den aandeelhouder.

Zoo bracht de monetaire instabiliteit, de groote machine van de herverdeling van rijkdom, sociale en politieke ontevredenheid met zich mede. De benadeelde groep vroeg, zoowel in het eene als in het andere geval, om wettelijke ondersteuning.

Deze machine van de herverdeling van rijkdom, die, indien zij onbewaakt wordt gelaten, al deze onheilen met zich mede kan brengen, kan niettemin gecontroleerd worden. De wijzer, die door zijn bewegingen de aandacht erop vestigt, dat veranderingen in de verdeling van de koopkracht plaats grijpen, is het algemeen prijsniveau. Indien het aanzienlijk schommelt, weten wij, dat bepaalde klassen bevoordeeld worden ten koste van andere. Indien door de waarschuwing van den wijzer controle kon worden uitgeoefend, zoodanig, dat aanzienlijke veranderingen voorkomen konden worden, door het uitoefenen van een progressief toenemenden benedenwaartschen druk op een stijgend prijsniveau en een steeds toenemenden opwaartschen druk op een dalend prijsniveau, dan zouden de onheilen en onrechtvaardigheden, die nu uit een instabielen dollar voortvloeien, vermeden kunnen worden.

Dit is het probleem van monetaire stabilisatie, waartegenover de wereld op het oogenblik staat.

Het is gelukkig, dat gedurende de afgelopen zes

jaren, dank zij voor een groot deel de belangrijke positie van Amerika op de werelderdiemarkt, zijn enorme goudaccumulatie en de buitengewoon verstandige leiding van het Federal Reserve System, die met de Centrale Banken van andere belangrijke landen heeft samengewerkt, de goudvaluta's in de wereld tamelijk stabiel gebleven. Dit geeft ons den sleutel tot één van de middelen van controle. De Centrale Banken kunnen door haar open markt transacties en veranderingen in haar disconto's een aanzienlijke controle uitoefenen over de verdeelingsmachine, in het bijzonder over de schommelingen van geringen omvang. Wij bevinden ons evenwel op het oogenblik in een periode van experimenteren, wat de controle van de Centrale Banken betreft en het is twijfelachtig, of zij iets kunnen uitrichten tegen de sterke krachten, die op den langen duur inwerken op de stabiliteit van de waarde van het geld, zooals bijv. de groote veranderingen in de goudproductie.

De gunstige omstandigheden, die het voor het Federal Reserve System mogelijk hebben gemaakt om tot op zekere hoogte een stabiliteit in de koopkracht tot stand te brengen, verdwijnen met den terugkeer tot de vrije goudmarkt en met den goudexport van dit land om goudreserves te vormen in de landen, die tot den gouden standaard terugkeeren. Bovendien kan en behoort Amerika in de toekomst niet dergelijke groote percentages aan goudreserve te bezitten ten voordele van de wereld als geheel, zooals zij in de afgelopen jaren heeft gedaan. Zoowel de kosten als de verantwoordelijkheid, die dit met zich mede brengt, zijn te groot voor één land.

* * *

Het probleem is van internationale beteekenis en de verantwoordelijkheid behoort gezamenlijk gedragen te worden door de centrale banken van de wereldgeldcentra. De herhaalde conferenties van de Presidenten van de Federal Reserve Bank van New York, de Bank of England, de Banque de France, de Rijksbank en andere centrale banken, die in de afgelopen jaren zijn gehouden, bieden hieromtrent gunstige verwachtingen. Het is waarschijnlijk, dat internationale conferenties, die dit vraagstuk behandelen, zooals de Conferentie te Genua van 1922, in de toekomst meer plaats zullen vinden dan in het verleden, in verband met het bestaan van den Volkenbond.

De Conferentie te Genua was er een van speciale beteekenis. Zij beval aan, dat wanneer de vreemde valuta's op goudbasis gestabiliseerd waren, de geldpolitiek moest trachten om het credietvolumen te regelen. Niet alleen met het doel om de geldstelsels op pariteit met elkaar te handhaven, maar eveneens met het doel om onverwachte schommelingen in de koopkracht van het goud te verhinderen.

Met den bijna algeheelen terugkeer tot den gouden standaard is deze kwestie opnieuw ter sprake gekomen in den Volkenbond. In Mei van het vorige jaar nam de Economisch Consultatieve Conferentie een resolutie aan, waarbij zij den nadruk legde op het gevaar van overmatige schommelingen in de koopkracht van het goud, in verband met den invloed op industrie, landbouw en werkgelegenheid, en zij beval het Financieele en Economische Comité aan dit vraagstuk nauwkeurig te onderzoeken. Zoo is dus de aandacht van de wereld gevestigd op het vraagstuk van de middelen voor het stabiliseeren van den gouden standaard.

Dit probleem heeft twee zijden, daar men rekening moet houden, zoowel met het aanbod van, als met de vraag naar goud. Indien het aanbod van goud geen gelijken tred houdt met de vraag, lijdt de wereld onder het nadeel van deflatie en dalende prijzen, terwijl, indien het aanbod van goud de vraag zou overtreffen, de wereld het nadeel zou ondervinden van inflatie en stijgende prijzen. Het is mogelijk om beide te controleren.

Het wereldaanbod van monetair goud kan ver-

meerderd worden door de productie en door de afvloeiing van goud naar de industrie te regelen. Er zijn weinig groote bedrijven in onze moderne maatschappij, die zoo'n groot algemeen belang hebben als de goudproductie. Niettemin wordt zij op een zuivere „laissez faire” wijze geleid, zonder internationale of zelfs nationale controle in het belang van de menschheid.

* * *

Een groote onzekerheid biedt de toekomstige wereldproductie van goud. Of zij meer of minder snel zal stijgen dan de vraag naar dit metaal is zeer kwestieus; indien onze tegenwoordige gouden standaard blijft bestaan, zonder dat hij aan een veranderd aanbod van goud aangepast kan worden, is deze kwestie van het hoogste belang, want hiervan hangt voor een groot deel de welvaart van bijna het geheele menschdom af.

Op het oogenblik is de jaarlijksche productie van goud nog steeds lager dan vóór den oorlog, ofschoon zij sedert 1922 aanzienlijk is toegenomen, en de teekenen voor een toenemende stijging zeer gunstig zijn. De productiekosten van de beste mijnen zijn lager dan voor den oorlog. De goudproductie van de Rand in Transvaal is aanzienlijk gestegen. Telkens worden er nieuwe goudproduceerende gebieden ontdekt en het schijnt niet geheel en al onmogelijk, dat in de toekomst nieuwe methoden toegepast zullen worden, die de productiekosten aanzienlijk zullen verlagen en de exploitatie van ertsen met lagere gehalten mogelijk zullen maken; en van deze soort ertsen zijn nog enorme voorraden beschikbaar. Bij benadering kan men zeggen, dat ongeveer de helft van de wereldgoudproductie voor niet monetaire doeleinden wordt gebruikt.

Men kan zich weinig dingen voorstellen, die een grooter internationaal belang raken dan de waarde van het goud voor monetaire doeleinden en daarom kan men aan den anderen kant niet begrijpen, dat het vraagstuk van het gebruik van goud in de industrie aan zoo geringe internationale belangstelling lijdt. Waarschijnlijk kon de aanwending van goud voor deze doeleinden aanzienlijk beperkt worden door belastingen en andere regeeringsmaatregelen, waardoor een grooter deel van de jaarlijksche productie voor monetaire doeleinden beschikbaar zou komen dan nu onder de voorwaarden van vrije concurrentie mogelijk is.

Indien de koopkracht van het goud niet overgelaten kan worden aan de schommelingen, voortvloeiende uit de veranderingen van een ongecontroleerde productie, moet de aandacht eveneens gevestigd worden op het vraagstuk van de controle van de vraag naar goud. Wij moeten leeren, hoe wij op het gebruik van goud kunnen bezuinigen, wanneer er te weinig is, om de nadeelen van de deflatie te voorkomen; aan den anderen kant moeten wij beschermd worden tegen een te overvloedig aanbod van goud, indien wij aan de nadeelen willen ontkomen, die inflatie met zich mede brengt.

* * *

Het Federal Reserve System heeft een bezuiniging in het gebruik van goud mogelijk gemaakt door de reserves van het meerendeel van de groote banken in de Vereenigde Staten in de Federal Reserve Banken te mobiliseeren, maar met den goudstroom naar de Vereenigde Staten en den daaruit voortvloeienden grooten goudvoorraad, werd het voor het Federal Reserve System noodzakelijk over te gaan tot het „sterilizing” van een deel van dit goud, zoodat het geen aanleiding zou kunnen geven tot een gevaarlijke inflatie. Op dat doel zijn voor een deel gedurende de laatste 8 jaren de open markt-transacties en de discontopolitiek gericht geweest.

In de afgelopen jaren zijn verschillende maatregelen voorgesteld en geprobeerd om op het goud te be-

zuinigen, terwijl aan den anderen kant door den terugkeer tot den gouden standaard van een groot aantal landen een toenemende vraag naar dit metaal ontstond. Onder deze landen zijn er verschillende, die den goudwisselstandaard hebben aangenomen, welke op het oogenblik in een grooter aantal landen toegepast wordt dan vóór den oorlog; in enkele van deze landen wordt dit stelsel niet slechts als een provisoire maatregel beschouwd.

Het is waarschijnlijk, dat dit stelsel meer en meer ingang zal vinden. De toepassing van dezen vorm van den gouden standaard vermindert de vraag naar goud door de valuta's inwisselbaar te stellen in wissels op buitenlandsche banken in plaats van in goud, en door de circulatie van gouden munten te verminderen of geheel af te schaffen. Andere besparingen in het gebruik van goud zijn mogelijk geworden door de toepassing van het goudkern-stelsel, zooals in Engeland, waarbij de bankbiljetten slechts inwisselbaar zijn in goudbaren van hooge waarde. Dit stelsel doet eveneens de circulatie van gouden munten afnemen, ofschoon het goud beschikbaar stelt voor exportdoeleinden. De invoering van het Angel-Saksische systeem van het depositobankwezen met een toenemend gebruik van chèques en de tendenz, die zich overal openbaart, om de omloopsnelheid van het geld en van deposito's te verhoogen, veroorzaken beide een mindere vraag naar goud.

* * *

Het probleem, dat onmiddellijk om een oplossing vraagt, ligt voor een groot deel hierin, om zoodanig op den beschikbaren goudvoorraad te bezuinigen, dat er altijd een ruime marge zal zijn boven de behoeften van het bedrijfsleven en om door middel van de centrale bankpolitiek het gebruik van dit metaal als een basis voor bankbiljetten en deposito's zoo te controleren, dat noch inflatie noch deflatie daaruit kan voortvloeien.

Een belangrijke bijdrage tot de oplossing van dit vraagstuk vindt men in het pionierswerk, dat de Federal Reserve Banken hebben verricht door het niveau van groothandelsprijzen in de Vereenigde Staten en elders te stabiliseeren. Zij hebben de basis gelegd voor een toekomstige actie, zowat wat de interne politiek van de circulatiebanken als de samenwerking tusschen de centrale banken van verschillende landen betreft. Met de toenemende overtuiging van de noodzakelijkheid van de stabilisatie van de waarde van het goud en met het begin, dat er reeds mede gemaakt is, mogen wij verwachten, dat wij een definitieve oplossing van dit vraagstuk tegemoet mogen zien.

Dr. EDWIN WALTER KEMMERER.

DE TWAALFDE INTERNATIONALE ARBEIDS- CONFERENTIE.

II (Slot).

Gedwongen arbeid.

Ter voorbereiding van de behandeling van het onderwerp: „gedwongen arbeid” had het Internationaal Arbeidsbureau een rapport samengesteld, waarin o.a. een historisch overzicht gegeven werd van het vraagstuk van den gedwongen arbeid in zijn verschillende verschijningsvormen. Daaraan had het Bureau een concept-vragenlijst toegevoegd. Nadat de voltallige vergadering algemeene beschouwingen over voornoemd vraagstuk gehouden had, werd de gedwongen arbeid in de daarvoor ingestelde commissie behandeld. Deze liet zich bij hare beschouwingen leiden door den wensch om het lot van de volken, die onderworpen zijn aan den gedwongen arbeid, te verbeteren. Zij trachtte de vragenlijst aldus te redigeeren, dat daarin zooveel mogelijk en zoo duidelijk mogelijk vragen opgenomen werden betreffende allerlei vormen van gedwongen arbeid, waarentrent het wenschelijk was de meening van de verschillende Regeeringen te vernemen. Zoo werd o.a.

in de vragenlijst op voorstel van den Nederlandschen Regeeringsvertegenwoordiger, den heer Schrieke, een vraag opgenomen de heerendiensten betreffende (een vorm, waarin de gedwongen arbeid zich in Ned-Indië voordoet). De geheele lijst, zooals zij door het Bureau geconcipeerd was, ging uit van de gedachte: beperking en regeling van den gedwongen arbeid. Bij de behandeling in de Commissie werd echter door sommigen op afschaffing van den gedwongen arbeid aangedrongen. Door opneming van een desbetreffende vraag wordt thans aan de Regeeringen de gelegenheid gegeven zich over een eventueele afschaffing uit te spreken. Vraag 2 (concept Bureau) stelde als definitie van gedwongen arbeid voor: „elke arbeid of dienst, welke van een persoon wordt verlangd onder bedreiging met straf, en voor welken arbeid of dienst bedoelde persoon zich niet vrijwillig heeft aangeboden.” Die definitie gaf tot uitvoerige gedachtenwisseling aanleiding. Sommigen wilden de definitie aldus doen luiden, dat ook arbeid op langen termijn, ook contractarbeid met poenale sanctie daaronder zou vallen. Tenslotte echter vereenigde de Commissie zich met de door het Bureau voorgestelde definitie.

Wat de poenale sanctie betreft, nam de Conferentie een motie, ingediend door den Nederlandschen arbeidersafgevaardigde, den heer Kupers, aan, waarin de hoop werd uitgesproken, dat het Internationaal Arbeidsbureau zijn studie over den contractarbeid zou bespoedigen, en tijdig zijn resultaat zou openbaar maken, zoodat dat vraagstuk in 1931 op de agenda geplaatst zou kunnen worden. Het zou mij te ver voeren alle vragen (het zijn er 28) te bespreken. Wel meen ik nog te moeten vermelden, dat een minderheid uit de Commissie vernoot, had ingediend, waarin aangedrongen werd op opneming van nog enkele vragen in de reeds lange lijst. Daaronder was een vraag betreffende den arbeidsduur per dag van den gedwongen arbeid, betreffende vakvereenvrijheid en betreffende het instellen van een controle-commissie bij het Internationaal Arbeidsbureau. Deze vragen werden door de Conferentie alsnog aan de lijst toegevoegd. Ik wijs er hier op, dat het opnemen van die vragen in de lijst nog niet wil zeggen, dat nu ook in een eventueele conventie een regeling, die onderwerpen betreffende, opgenomen zal worden. Het wil alleen zeggen dat de Regeeringen zich over die punten zullen moeten uitspreken.

8 uren dag voor bedienden.

Ook dit onderwerp was door het Internationaal Arbeidsbureau voorbereid door de samenstelling van een rapport, bevattende een overzicht van de op dat stuk bestaande wetgevingen. Alvorens dit vraagstuk in de Commissie te onderzoeken, werden in de voltallige Conferentie algemeene beschouwingen gehouden. Daarbij wees de heer Oersted, de Deensche werkgeversvertegenwoordiger, erop, dat dat vraagstuk, nauw verbonden met het leven van elk volk, voor internationale regeling nog niet rijp was; het zou z.i. beter zijn zich op dit gebied nog van een internationale regeling te onthouden. Voortgegaan moest worden deze zaak rustig te bestudeeren. Daarenboven was z.i. de internationale concurrentie hier van ondergeschikt belang. Daartegenover werd van andere zijde aangevoerd, dat deze zaak wel rijp voor internationale regeling was, getuige het feit, dat in tal van landen reeds een beperking van den arbeidsduur voor den handel was ingevoerd. Hoe dit ook moge zijn, de Conferentie nam een vragenlijst aan en besloot het onderwerp op de agenda van de Conferentie voor 1930 te plaatsen. De werkgeversafgevaardigden waren op dit punt verdeeld. Getracht is ook hier alle fundamentele quaesties in vragen onder te brengen, zonder te veel in details af te dalen, terwijl gepoogd is, die vragen niet tendentius in te kleeden (of men hierin geslaagd is, valt, in elk geval naar de meening van de werkgevers, te betwijfelen). Van belang is de vraag of de eventueele conventie gebaseerd moet worden

op het begrip bediende, zoo ja, wat dan onder bediende verstaan moet worden. Voor het geval, dat een definitie niet mogelijk blijkt te zijn, wordt gevraagd, op welke groepen arbeiders het ontwerp-verdrag van toepassing zou moeten zijn. Verder wordt gevraagd, op welke bedrijven het ontwerp-verdrag eventueel van toepassing zou moeten zijn, bijv. handelsbedrijven, kantoren, hotels, café's, enz. De beantwoording der vragen zal voor vele regeeringen nog wel moeilijkheden opleveren, o.a. de vraag, wat onder arbeidsduur verstaan moet worden: of daarmede bedoeld is, wat de Duitschers noemen de *presenzzeit* of de werkelijke arbeidstijd.

Laten we hopen, dat, mocht tot het vaststellen van een 8 urenconventie voor bedienden vaststellen overgegaan, getracht zal worden de moeilijkheden, welke de 8 urenconventie van Washington heeft opgeleverd, te vermijden.

8 uren conventie van Washington.

Werden andere jaren verschillende speecheu ge-wijd aan de 8 urenconventie van Washington, dit jaar was dit niet het geval, hetgeen echter niet wil zeggen, dat dat Verdrag niet de belangstelling had. De dag, waarop de Conferentie opende, viel samen met dien der verkiezingen in Engeland. Men wachtte nu af, wat de nieuwe Engelsche Regeering ten aanzien van bedoeld verdrag zou doen. Tevergeefs werd niet gewacht. Op 11 Juni deed de heer Wolfe, de Engelsche Regeeringsvertegenwoordiger, de mededeeling, dat de Regeering van Groot-Brittannië zich deelstelt de stappen te doen, noodzakelijk om zoo spoedig mogelijk de 8 urenconventie van Washington te ratificeren. Hij voegde eraan toe, dat naar zijn meening de Regeering bij de voorbereiding van de wettelijke maatregelen, noodig voor de toepassing van die Conventie, ook het accoord van Londen in aanmerking zou nemen. De heer Forbes Watson, de Engelsche werkgeversvertegenwoordiger, heeft daartegenover nog eens het standpunt van de Engelsche werkgevers uiteengezet, hierop neerkomende, dat de 8 urenconventie met of zonder het accoord van Londen niet strookt met de industrieele gebruiken in Engeland en een ernstige belemmering zou zijn voor de Britsche industrie. Dat verdrag houdt geen rekening met de moderne industrieele noodzakelijkheden, is vol tegenstrijdigheden, dubbelzinnigheden en kan niet dienen om eenige uniformiteit te brengen in den arbeidstijd in de diverse landen. De eenige uitweg is z.i. herziening van bedoeld verdrag. De directeur van het Internationaal Arbeidsbureau bleek, blijkens zijn rede, verheugd te zijn met de verklaring van den Engelschen Regeeringsvertegenwoordiger en hoopte, wat die conferentie betreft, uit de moeilijkheden te zullen zijn.

De tijd zal leeren of inderdaad Engeland tot ratificatie zal overgaan en de andere groote industrieele landen dan zullen volgen, of dat de toestand zal blijven, zooals zij was en ten slotte toch een herziening de eenige uitkomst zal blijken te zijn. In dit verband zij er op gewezen, dat de procedure bij een herziening te volgen, thans vastgesteld is. De Raad van Beheer stelt de punten van herziening eener conventie vast en plaatst die op de agenda, nadat vooraf aan de Regeeringen de gelegenheid gegeven is zich uit te spreken omtrent de punten, welke naar hare meening wijziging behoeven. De Conferentie heeft dan niet de bevoegdheid een conventie op andere dan op de op de agenda genoemde punten te wijzigen.

Werkloosheid.

Inzake de werkloosheid nam de Conferentie een zeer belangrijke resolutie aan, waarbij zij den Raad van Beheer o.a. uitnodigt om, in verband met de werkzaamheden van den Volkenbond ter zake van de steenkolen-crisis en rekening houdend met den stand van die werkzaamheden, de wenschelijkheid te onderzoeken om het probleem der werkloosheid van de mijnwerkers op de agenda van een der eerstvolgende conferenties te plaatsen, bij voor-

keur die van 1930. Het Bureau werd tevens uitgenodigd om zijn onderzoekingen over het werkloosheidsvraagstuk in de textielindustrie voort te zetten en dergelijke studies te ondernemen met betrekking tot andere takken van bedrijf, zonder den landbouw uit te sluiten en meer in het bijzonder tot die industrieën, waar de werkloosheid belangrijk heerscht.¹⁾

Voorwaar niet een van de gemakkelijkste vraagstukken!

G. J. STEMBERG.

DE INDISCHE MIDDELEN OVER MAART 1929.

De totale opbrengst der Landsmiddelen sedert den aanvang van dit jaar bedroeg op het einde van verslagmaand f 151.417.000 tegen f 166.672.000 in de eerste drie maanden van het vorig jaar of ruim f 15.2 m/m minder. Indien een in Februari 1928 ontvanger aandeel van Nederlandsch-Indië in een achterstallige uitkeering uit de opbrengst der Nederlandsche oorlogswinstbelasting van circa f 19 m/m buiten beschouwing wordt gelaten, dan is vorenstaande vergelijking voor het loopende jaar ruim f 3.7 m/m gunstiger dan voor 1928.

De ontvangsten in verslagmaand bedroegen in totaal f 0.078 m/m minder dan in dezelfde maand van 1928 en bleven f 6.385 m/m beneden de gemiddelde maandraming.

De achteruitgang t.a.v. de gelijknamige maand van het vorige jaar werd veroorzaakt door:

de belastinggroep	ad circa f 0.041 m/m
de monopolies	„ „ „ 0.686 „
allerlei middelen	„ „ „ 1.150 „

met daartegenover een hogere opbrengst bij:

de producten	ad circa f 1.618 m/m
de bedrijven	„ „ „ 0.181 „

Vergeleken met de gemiddelde maandraming werd minder ontvangen aan:

belastingen	circa f 6.576 m/m
bedrijven	„ „ 1.345 „
allerlei middelen	„ „ 0.191 „

doch meer aan:

monopolies	circa f 0.370 m/m
producten	„ „ 1.357 „

Vergelijking der ontvangsten in verslagmaand met die in dezelfde maand van het vorig jaar:

1. Belastingen (belangrijkste):

inkomstenbelasting	meer f 0.158 m/m
vennootschapsbelasting	„ „ 0.687 „
landelijke inkomsten	„ „ 0.100 „
invoerrecht	minder „ 0.346 „
uitvoerrecht	„ „ 0.153 „
accijnzen	„ „ 0.240 „
personeele belasting	„ „ 0.040 „
verponding	„ „ 0.128 „
zegelrecht	„ „ 0.499 „
slachtbelastingen	„ „ 0.051 „

Alle bovengenoemde belastingen brachten minder op dan de gemiddelde maandraming, uitgezonderd het invoerrecht en de slachtbelastingen. Aan invoerrecht werd in verslagmaand wederom meer ontvangen dan geraamd; de gemiddelde maandraming werd met ruim f 0.317 m/m overtroffen. In de eerste 3 maanden van dit jaar was de opbrengst f 1.381 m/m hooger dan in hetzelfde tijdvak van het vorig jaar en ruim f 2.749 m/m hooger dan het evenredig gedeelte der jaarraming. De slachtbelasting overtrof de gemiddelde maandraming met ruim f 0.024 m/m.

Bij de vennootschapsbelasting bleef de opbrengst evenals in de vorige maanden beneden de gemiddelde maandraming, aangezien de aanslag en de betaling van deze belasting in hoofdzaak in de tweede helft van het jaar plaats vinden.

¹⁾ Het Internationaal Arbeidsbureau had een rapport uitgebracht over het werkloosheidsvraagstuk in de mijnen en de textielindustrie, waarin dat speciaal bekeken wordt in verband met de monetaire wisselingen.

De geringe opbrengst aan verponding hield verband met de invoering van de nieuwe verpondingsordonnantie, waardoor voor het loopende tijdvak nog slechts weinig aanslagen werden vastgesteld.

2. Monopolies.

opium	minder f 0.206 m/m
zout	„ „ 0.160 „
pandhuizen	„ „ 0.320 „

De lagere opbrengst der opiumregie hield verband met de vermindering van het debiet in alle gewesten wegens afname van het aantal licentiehouders door vertrek of overlijden.

De achteruitgang bij den pandhuisdienst is het gevolg van de werking sinds 1 April 1928 van het nieuwe rentetarif.

Ten aanzien van de gemiddelde maandraming brachten de monopolies resp. f 0.149 m/m, f 0.034 m/m en f 0.186 m/m meer op.

3. Producten.

kina	meer f 0.014 m/m
tin	„ „ 1.686 „
steenkolen	„ „ 0.320 „
caoutchouc	minder „ 0.078 „
boschwezen	„ „ 0.324 „

terwijl de opbrengst van goud in verslagmaand ongeveer gelijk was aan die in dezelfde maand van het vorige jaar.

De kinacultuur en de tin- en steenkolenmijnen brachten meer op dan de gemiddelde maandraming, doch het caoutchoucbedrijf, het boschwezen en de goudmijnen bleven daar beneden.

4. Bedrijven.

baggerdienst	meer f 0.207 m/m
S.S. en Tr.	„ „ 0.201 „
havenwezen	minder „ 0.052 „
landsdrukkerij	„ „ 0.005 „
P.T.T.-dienst	„ „ 0.047 „
W. en E.	„ „ 0.123 „

De achteruitgang bij den P.T.T.-dienst werd veroorzaakt door de:

posterijen met f 78.000,

terwijl een hogere opbrengst werd verkregen bij de:

telegrafie ad f 7.000

telefonie „ „ 66.000

Aan andere ontvangsten werd f 41.241 minder ontvangen. De totale opbrengst van dien dienst was in verslagmaand f 0.072 m/m lager dan de gemiddelde maandraming.

Door de S.S. en Tramwegen alsmede de automobiel-diensten werd op Java ruim f 0.23 m/m meer, doch in de buitengewesten circa f 0.03 m/m minder ontvangen dan in Maart 1928. De geheele dienst bracht ruim f 0.881 m/m minder op dan geraamd werd.

Van de overige bedrijven, met uitzondering van den baggerdienst, waarvan de uitkomsten evenals in de vorige maanden de gemiddelde maandraming overtroffen, bleven de opbrengsten eveneens beneden deze raming, hetgeen zijn oorzaak vindt in de omstandigheid, dat belangrijke op het nieuwe dienstjaar betrekking hebbende vorderingen nog niet geïnd konden worden.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DE KAPITAALSVERGROOTINGEN VAN DE FRANSCHEN BANKEN.

Prof. B. Nogaro te Parijs schrijft ons:

De jaarverslagen van de groote Fransche banken zijn weder voor het grootste deel gewijd aan commentaren over de stabilisatie, welke officieel tot stand gekomen is op 25 Juni van het vorige jaar. Zij constateeren, dat deze maatregel van definitief monetair herstel, die wettelijk een toestand regelde, welke feitelijk reeds sedert 18 maanden bereikt was, niet die nadeelen gehad heeft, die sommigen ten onrechte vreesden. Met voldoening maken zij melding van de

faciliteiten, die de wettelijke en definitieve stabilisatie aan de internationale kapitaalsbewegingen heeft gegeven, en haar in staat gesteld heeft, het acceptbedrijf weder ter hand te nemen.

Daar de stabilisatie zonder eenige deflatie tot stand is gekomen — want de aflossing van de door de Banque de France aan den Staat verleende voorschotten heeft geen overeenkomstige onttrekking van circulerende bankbiljetten ten gevolge gehad — is de kapitaalmarkt in Frankrijk zeer ruim gebleven, terwijl de daling van de prolongatierente van dien aard is geweest, dat de ontwikkeling van den handel er door bevorderd is.

Het is waar, dat de handelsbalans van Frankrijk, die in 1927 een ruim exportsaldo opleverde, volgens de statistieken voor 1928 een tekort aanwijst, dat bovendien in dit jaar nog aanzienlijk is toegenomen. Dit verschijnsel is zonder twijfel minder ernstig dan het schijnt, omdat de officieele Fransche statistieken den invoer uit hoofde van de leveranties in natura opnemen, hoewel deze geen passiefposten zijn en vervolgens omdat zij een gedeelte van den uitvoer verwaarlozen. Dit gedeelte bestaat namelijk uit de in Frankrijk door buitenlandsche touristen gekochte goederen, die, hoewel niet zeer omvangrijk in volume, niettemin een zeer aanzienlijke waarde vertegenwoordigen. De ontwikkeling, die zich in den buitenlandschen handel van Frankrijk aftekent, moet evenwel met een zekere reserve beschouwd worden, want, buiten de bijzondere en voorbijgaande oorzaken van de passiviteit van de handelsbalans, heerscht er op het oogenblik in het binnenland een hausse in de detailprijzen, die door middel van loonen en salarissen haar terugslag doet gevoelen op den kostprijs en langzamerhand de marge tusschen de Fransche en de buitenlandsche goudprijzen, die een zeer gunstige factor voor de ontwikkeling van den Franschen uitvoer was, doet inkrimpen.

Evenwel is tot nu toe van een vermindering van de activiteit in het bedrijfsleven geen sprake en men kan zelfs tot op zekere hoogte de stijging van den invoer beschouwen als een teeken voor een reeds bestaande opleving in het economisch leven van Frankrijk. Dit is in alle geval waar, voor zooverre het den invoer van grondstoffen en machines betreft.

Hoe dit ook zij, de jaarverslagen van de groote banken maken in het geheel geen melding van een tendenz, die op een depressie zou wijzen; integendeel, zij leggen den nadruk op den ongewonen omvang van de afgesloten transacties op de geld- en kapitaalmarkt.

Men constateert inderdaad aan den eenen kant, dat de aandelen van Fransche ondernemingen, ondanks de koersfluctuaties, voordeel getrokken hebben uit een snelle hausse in het eerste halfjaar van 1928 en van een nieuwe opleving aan het eind van dat jaar. Deze haussetendenz heeft aan den anderen kant de uitgifte, niet alleen van aandelen, maar ook van fondsen met vaste rente vergemakkelijkt. Deze laatsten worden opnieuw door het Fransche publiek gevraagd, in verband met de aanzienlijke koersstijgingen, die zij sedert de stabilisatie ondergaan hebben, zoowel wegens de zekerheid, die zij bieden, als door den overvloed van kapitalen en de daling van den rentevoet, die daarvan een gevolg was.

De emissies van dit soort fondsen door steden, departementen, koloniën, spoorwegmaatschappijen, en andere groote ondernemingen, hebben ondanks het beroep, dat de staat voor zijn leeningen uit hoofde van conversie en consolidatie op de kapitaalmarkt heeft gedaan, een globaal bedrag bereikt van ongeveer Fr. 9 milliard.

Daarentegen hebben de uitgiften van aandelen in 1928 ongeveer Fr. 5½ milliard bedragen, wat ongeveer het dubbele is van 1927. Het uitgegeven bedrag, bestemd voor kapitaalsverhoogen, is gestegen van Fr. 5,7 milliard in 1927 tot Fr. 8,85 milliard in 1928. Deze tendenz zet zich ook nog dit jaar voort, zooals aanstonds nader zal blijken.

In Februari van dit jaar heeft de Banque Transatlantique besloten tot een kapitaalsverhooging door de uitgifte van 40.000 aandelen van Fr. 500 nominaal tegen een koers van Fr. 875, ten einde het kapitaal van Fr. 60 tot Fr. 80 millioenen te verhoogen. Kort na daarna emitteerde de Société Marseillaise de Crédit, met een agio van Fr. 500, aandelen van Fr. 500 om haar kapitaal van Fr. 75 op Fr. 100 millioenen te brengen. In den loop van Februari verhoogde het Crédit Commercial de France haar kapitaal van Fr. 154,8 millioenen tot Fr. 210 millioenen door de uitgifte van 102.000 gewone aandelen en 8000 prioriteitsaandelen, ieder groot Fr. 500 tegen een koers van Fr. 1000. Deze verhooging was evenwel noodzakelijk geworden, daar deze bank de Banque de Mulhouse in zich had opgenomen.

Opmerkelijk is evenwel, dat de verhooging van het kapitaal eveneens heeft plaats gevonden bij twee groote credietinstellingen, die, ondanks den omvang van haar transacties, in wezen nog tot de categorie van de deposito-banken behooren. Het Crédit Lyonnais heeft in Maart van dit jaar haar kapitaal door een aandelenemissie verhoogd van Fr. 255 millioenen tot Fr. 408 millioenen. Deze instelling had tot nu toe haar zaken kunnen ontwikkelen zonder een noemenswaardige verhooging van haar kapitaal. Zij had zich ertoe bepaald in 1926 10.000 aandelen met een meervoudig stemrecht te creëren, waarvan evenwel het doel was, buitenlandsche inmenging te voorkomen. Het totaal bedrag der deposito's van deze bank is van Fr. 546 millioenen in 1900 gestegen tot bijna Fr. 5 milliard in 1928 en dat van de rekening-courant-saldi in dezelfde periode van Fr. 631 millioenen tot Fr. 7,3 milliard, wat, indien men rekening houdt met de stabilisatie van den franc, bijna een verdubbeling betekent. De vooruitgang van de voorschotten op korten termijn is ongeveer hetzelfde geweest (Fr. 1,5 milliard in 1900 tegenover Fr. 12,3 milliard in 1928). Het dividend per aandeel is eveneens verdubbeld (Fr. 50 in 1900 tegenover Fr. 100 in 1928). De verhooging van het kapitaal van deze instelling heeft plaats gevonden door de uitgifte van 300.000 aandelen A en 6000 aandelen B, waarvan de inschrijving alleen openstond voor aandeelhouders in de verhouding van drie nieuwe aandelen voor 5 oude. De koers van uitgifte bedroeg Fr. 2000 voor de aandelen A en Fr. 665 voor de aandelen B.

De Société Générale, die zich sedert langen tijd ongeveer op hetzelfde gebied beweegt als het Crédit Lyonnais en die evenals deze laatste voor alles een depositobank is, heeft eveneens geprofiteerd van den gunstigen toestand op de kapitaalmarkt. Het maatschappelijk kapitaal van deze instelling, dat Fr. 500 millioenen bedraagt, waarop de helft is gestort, zal verhoogd worden tot Fr. 625 millioenen door de uitgifte van 250.000 aandelen van Fr. 500, waarop de helft gestort moet worden met een agio van Fr. 750, zoodat de koers van uitgifte dus Fr. 1000 bedraagt.

De verhooging van het kapitaal van de twee grootste Fransche credietinstellingen moet beschouwd worden als een teeken van haar ontwikkeling.

Wat de „banques d'affaires" betreft, deze wilden evenmin de gunstige gelegenheid laten voorbijgaan om haar zaken uit te breiden door middel van de uitgifte van aandelen.

De directie van de Banque de Paris et des Pays-Bas heeft op de laatste vergadering van aandeelhouders de machtiging gekregen om het kapitaal in eens of in gedeelten tot Fr. 500 millioenen te verhoogen, waarop zij dadelijk is overgegaan tot een uitgifte van 200.000 nieuwe aandelen om het kapitaal van Fr. 200 op Fr. 300 millioenen te brengen door de nieuwe aandelen tegen Fr. 1500 te emitteeren.

De Banque de l'Union Parisienne heeft eveneens besloten tot een vergroting van haar kapitaal van Fr. 150 tot Fr. 200 millioenen door de uitgifte van 100.000 aandelen à Fr. 1000 per aandeel van Fr. 500.

Hierbij dient evenwel opgemerkt te worden, dat deze bank reeds herhaaldelijk haar kapitaal verhoogd heeft. Het bedroeg in 1905 Fr. 60 miljoen, werd in 1913 op Fr. 80 miljoen, in 1919 op Fr. 100 miljoen gebracht, om reeds het volgende jaar weder opnieuw tot Fr. 150 miljoen verhoogd te worden. Met het oog op de tegenwoordige waarde van den franc is het nieuwe kapitaal ongeveer gelijk aan het oorspronkelijke.

Ten slotte doet de Société Française et Coloniale op het oogenblik een nieuw beroep op de kapitaalmarkt door de uitgifte van 60.000 aandelen A à Fr. 1.350 per aandeel van Fr. 500 en 60.000 aandelen B à Fr. 110 per aandeel van Fr. 100. De inschrijving staat uitsluitend open voor oude aandeelhouders, die recht hebben op 1 nieuw aandeel tegen twee oude.

Deze bank, die zich specialiseert op den handel met de koloniën (Indo-China, Madagaskar enz.), heeft zich zeer snel ontwikkeld. Haar kapitaal, dat oorspronkelijk slechts Fr. 5 miljoen bedroeg, is in 1921 verhoogd tot Fr. 10 miljoen, in 1923 tot Fr. 20 miljoen, in 1924 tot Fr. 30 miljoen, in 1926 tot Fr. 50 miljoen en in 1927 tot Fr. 60 miljoen. In de periode van 1924—1928 is de post debiteuren gestegen van Fr. 31 tot Fr. 131 miljoen en de post crediteuren van Fr. 46 tot Fr. 229 miljoen terwijl de effectenportefeuille gestegen is van Fr. 35 tot Fr. 148 miljoen. Op de jongste vergadering van aandeelhouders, welke de vorige maand gehouden is, heeft de raad van commissarissen zich laten machtigen het kapitaal te verhoogden tot Fr. 250 miljoen om aan de moeilijkheden tegemoet te komen, waaraan zij tot nu toe was blootgesteld om het vereischte getal aandeelhouders te vereenigen, dat het recht heeft een besluit te nemen. Waar de verhooging voor het oogenblik slechts Fr. 36 miljoen behoeft te bedragen, wordt het kapitaal van deze bank verhoogd tot Fr. 96 miljoen.

* * *

Deze kapitaalsverhoogingen, die bijna alle op hetzelfde moment worden doorgevoerd, wijzen allereerst op den gunstigen toestand van de kapitaalmarkt in Frankrijk en geven bovendien blijk van vertrouwen in de toekomst. Het zou evenwel interessant zijn de tendenzen te onderzoeken van de geld- en kapitaalmarkt te Parijs en de omstandigheden, die op het oogenblik het economisch leven van Frankrijk beheerschen, want al is het kapitaal overvloedig, al is het disconto in Frankrijk buitengewoon laag, de an-

dere elementen van den kostprijs zijn daarentegen in het afgelopen jaar aanzienlijk gestegen en men vraagt zich met een zekere bezorgdheid af, wat de juiste betekenis is van de opleving, die uit de Fransche handelsbalans spreekt.

In elk geval kan men waarnemen, dat de geest, die de Fransche banken inspireert, meer en meer afwijkt van dien van vóór den oorlog, toen zij de Fransche kapitalen deden deelnemen in buitenlandsche staatsfondsen, en toen de algemeene banken slechts een zeer ondergeschikte rol speelden. De kapitaalsverhoogingen van den laatsten tijd wijzen op de toenemende bereidheid in de Fransche financieele kringen om deel te nemen aan de ontwikkeling van de nationale en koloniale handel en industrie.

AANTEKENINGEN.

Indexcijfers van groothandelsprijzen.

„The Economist” schrijft: Na de aanzienlijke daling in de twee voorafgaande maanden, was het algemeen niveau van groothandelsprijzen gedurende de maand Juni per saldo vaster, terwijl ons indexcijfer aan het einde der maand $\frac{1}{2}$ pCt. hooger was dan aan het einde van Mei. De volgende tabel toont de veranderingen in de indexcijfers gedurende het afgelopen kwartaal voor de verschillende groepen handelsartikelen in beknopten vorm; de overeenkomstige cijfers voor einde Juni 1928 zijn ter vergelijking bijgevoegd.

Gemiddelde 1927 = 100

	Juni 1928	Mrt. 1929	April 1929	Mei 1929	Juni 1929
Granen en Vleesch...	112.8	100.9	99.1	92.6	95.1
Andere voedings en genotmiddelen.....	92.6	87.3	86.5	84.3	84.1
Weefstoffen.....	109.8	100.8	96.7	94.9	92.7
Delfstoffen.....	91.3	99.7	96.7	95.7	96.3
Diversen.....	95.9	91.4	90.0	89.5	89.3
Totaal.....	100.6	96.1	94.0	91.5	91.7

Hieruit blijken de voornaamste veranderingen gedurende de afgelopen maand: een stijging van de groep „Granen en Vleesch”; bij „Andere voedings- en genotmiddelen” een geringe daling; en een verdere daling van de groep „Weefstoffen”. De prijzen voor „Delfstoffen” herstelden zich eenigszins, terwijl de groep „Diversen” zich in een dalende richting bewoog. In vergelijking met een jaar gele-

	Indexcijfer Toe-(+) of afnemning(-) in perc. vergeleken met			Indexcijfer Toe-(+) of afnemning(-) in perc. vergeleken met			Indexcijfer Toe-(+) of afnemning(-) in perc. vergeleken met	
	vor. maand	vorig jaar		vor. maand	vorig jaar		vor. maand	vorig jaar
Tarwe (buitenl.) ...	+ 13,5	- 12,3	Katoen (Am.)	+ 1,0	- 17,5	Hout (Eng.).....
„ (Eng.)	- 1,6	- 10,7	„ (Egypt.)....	- 6,7	- 24,2	„ (Zweedsch)
Meel	+ 6,3	- 18,3	Garen	- 13,0	Cement	- 13,0
Gerst	- 6,2	- 8,4	Laken	- 1,8	- 8,4	Huiden	+ 5,9	- 13,2
Haver	- 4,3	- 26,5	Wol (Eng.)	- 12,0	- 24,1	Leder	- 2,5	- 30,4
Mais	+ 8,3	- 8,2	„ (Austr.)	- 14,6	Benzine No. 1....	..	+ 14,8
Rijst	+ 3,8	..	„ (tops).....	- 2,4	- 25,2	Petroleum	+ 14,3
Aardappelen	- 14,3	- 66,7	Zijde	- 8,9	Stookolie	+ 6,9
Rundvleesch (Eng.)	+ 4,3	- 7,7	Vlas	- 2,5	- 20,6	Lijnolie	+ 6,0	+ 3,4
„ (Arg.)	+ 21,2	- 5,9	Hennep	- 0,7	+ 0,7	Talk	+ 4,1
Schapenvl. (Eng.) ..	+ 2,3	- 2,2	Jute	+ 0,4	- 11,7	Rubber	- 1,2	+ 14,1
„ (N. Z.)	- 8,1	Weefstoffen.....	- 2,3	- 15,6	Soda
Varkensvl. (Deensch)	+ 6,5	+ 6,5	Ruw-IJzer	+ 1,8	+ 9,8	Amm. Sulphaat
Granen en Vleesch..	+ 2,7	- 15,7	Stalen rails.....	Creosoot	- 10,0	- 40,9
Thee	- 8,4	- 2,5	IJzeren staven	+ 4,9	Diversen.....	- 0,2	- 6,9
Koffie	- 2,6	- 7,9	Tin (platen).....	- 1,4	- 0,5			
Cacao	- 1,6	- 19,6	Kolen (Welsch)	+ 3,9			
Rietsuiker	- 13,3	„ (Dur. Gas.) ..	+ 6,5	+ 10,0			
Bietsuiker	+ 4,2	- 14,5	„ (huisbrand)	+ 8,1			
Kaas (Can.)	- 3,9	- 2,0	Lood	- 1,0	+ 11,2			
Boter (Deensche) ..	+ 8,6	+ 0,6	Tin	+ 2,7	- 5,7			
Kokosolie	- 4,7	- 25,6	Koper	- 0,1	+ 17,1			
Tabak	+ 6,9	+ 6,9	Ongez. Zink	- 0,9	+ 3,5			
Andere voedings- en Genotmiddelen:..	- 0,2	- 9,2	Delfstoffen	+ 0,6	+ 5,5			

den, geeft het totale indexcijfer een daling van bijna 9 pCt. te zien, waartoe de groepen „Granen en Vleesch” en „Weefstoffen” het meeste bijdroegen. De prijzen van eenige artikelen fluctueerden in Juni vrij onregelmatig, zooals blijkt uit den tweeden gedetailleerden staat van de veranderingen in waarde van de 58 artikelen, welke ons indexcijfer bevat.

Men zal bemerken, dat de groep „Granen en Vleesch” zich over het geheel in een opwaartsche richting bewoog. De prijzen voor Engelsch graan waren lager, doch Canadeesche tarwe herstelde zich krachtig, ten gevolge waarvan meel in prijs steeg. Mais en rijst waren beide duurder; aardappelen goedkooper; en Argentijnsch rundvleesch steeg aanzienlijk. Van „Andere voedings- en genotmiddelen” wogen prijsdalingen voor thee, koffie, kaas en kokosolie op tegen hoogere noteeringen voor bietsuiker, boter en tabak. De voornaamste bewegingen in de groep „Weefstoffen” waren: de dalingen van de prijzen voor Egyptische katoen, Engelsche wol en vlas. De groep „Delfstoffen” toonde weinig groote veranderingen; Durham gaskolen, tin en ruw-ijzer waren echter duurder, terwijl tinnen platen en lood iets goedkooper waren. In de groep „Diversen” wogen de prijsstijgingen voor huiden en lijnolie op tegen lagere noteeringen voor creosoot, rubber en leder. In vergelijking met een jaar geleden, is de groep „Delfstoffen” de eenige, waarbij prijsdalingen niet overheerschen.

De volgende tabel maakt een vergelijking mogelijk van de werkelijke prijzen voor een aantal belangrijke artikelen aan het einde van de afgelopen maand en de overeenkomstige noteeringen aan het einde van de vier laatste halve jaren.

dat sinds einde Maart de prijzen per saldo met ongeveer 4.6 pCt. daalden:

Data	Granen en vleesch	Andere voedings- en genotm.	Weefstoffen	Delfstoffen	Diversen	Totaal
1913	100	100	100	100	100	100
Gemiddelde 1924..	168.5	215.8	214.7	149.3	122.6	166.2
„ 1925..	168.4	204.2	194.6	139.8	126.2	160.9
„ 1926..	151.7	195.3	152.6	149.8	120.7	149.4
„ 1927..	147.6	202.2	157.0	125.1	116.1	143.7
„ 1928..	152.9	189.7	165.0	115.2	111.2	140.9
Einde Juni 1928..	166.4	187.3	172.3	114.2	111.3	144.5
„ Jan. 1929..	142.7	180.8	159.0	118.6	105.9	136.1
„ Feb. „ ..	149.3	179.0	156.8	120.6	106.1	137.3
„ Maart „ ..	148.9	176.5	158.2	124.7	106.1	138.1
„ April „ ..	146.2	174.9	151.8	120.9	104.5	135.0
„ Mei „ ..	136.6	170.5	149.0	119.7	103.9	131.5
„ Juni „ ..	140.3	170.1	145.5	120.4	103.6	131.7

De omvang van de dalende beweging gedurende de afgelopen drie maanden doet veronderstellen, dat groothandelsprijzen reageeren op den invloed van betrekkelijk duur geld. Opgemerkt dient te worden, dat de daling, waargenomen in April en Mei, de vorige maand zou zijn voortgezet, zonder de opwaartsche schommeling van de groep „Granen en Vleesch”. Van alle groepen noteeren „Andere voedings- en genotmiddelen” nog het hoogst ten opzichte van 1913, ondanks een daling van bijna 7 pCt. gedurende de laatste 6 maanden, terwijl de groep „Weefstoffen” met een daling van bijna 9 pCt. sinds December 1928 thans veel dichter bij het algemeen gemiddelde staat. Het onevenredig lage cijfer voor de groep „Diversen”

	1927		1928		1929
	Einde Juni	Einde December	Einde Juni	Einde December	Einde Juni
Tarwe, Canadeesche per qr.	61/-	58/-	55/-	49/3	48/3
Aardappelen per ton	£ 7/0/0	£ 6/0/0	£ 9/0/0	£ 6/0/0	£ 3/0/0
Rundvleesch, Eng. in helften, per 8 lbs.	6/-	4/8	6/6	5/4	6/-
Schapenvleesch, Nieuw-Zeeland, per 8 lbs.	4/2	4/9	5/1	5/-	4/8
Thee, Indisch veilinggem. per lb.	1/7½	1/6½	1/3½	1/5½	1/3
Suiker, gekristall. per cwt.	30/7½	29/9½	27/5	24/7½	23/5½
Katoen, American Middling per lb.	9.04 d.	11.06 d.	12.49 d.	10.59 d.	10.30 d.
Garens, 32er twist per lb.	14.50 d.	15.25 d.	17.25 d.	15.50 d.	15.00 d.
Wol, Australische per lb.	45.50 d.	48 d.	48 d.	44 d.	41 d.
Jute, per ton	£ 30/5/0	£ 31/15/0	£ 34/5/0	£ 32/5/0	£ 30/5/0
Ruw ijzer, Cleveland No. 3, per ton	70/0	65/-	66/-	66/-	72/6
Kolen, beste Welsh, per ton.....	20/6	19/1½	19/3	19.4½	20/-
Tin, Standaard, per ton	£ 300/3/10	£ 265/2/6	£ 213/15/0	£ 225/15/0	£ 201/10/0
Koper, per ton	£ 53/10/6	£ 60/18/3	£ 63/3/0	£ 74	£ 73/19/3
Lijnolie, per ton	£ 33/5/0	£ 28/0/0	£ 29/10/0	£ 29	£ 30/10/0
Rubber, plant. sheet per lb.	17 d.	20 d.	9.31 d.	8.69 d.	10.62 d.
Cement, Portland, per ton	60/9	54/-	54/-	47/-	47/-

Wanneer men de prijzen aan het einde van Juni tegenover die van een halfjaar geleden stelt, blijkt, dat per saldo granen goedkooper werden, terwijl de noteeringen voor vleesch en spek over het algemeen hooger zijn. Thee, suiker en boter daalden. Amerikaanse katoen handhaafde een betrekkelijk stabiele notering, in tegenstelling met Egyptische, die een aanzienlijke prijsdaling te zien geeft. Wol, vlas en jute daalden. De prijzen voor ijzer, staal en kolen waren gedurende het halfjaar vast, de voornaamste daling van de groep „Delfstoffen” was die voor tin. In de groep „Diversen” zijn benzine en rubber duurder dan zes maanden geleden, terwijl huiden, leder en creosoot goedkooper waren.

Wanneer wij de prijzen aan het einde van het eerste kwartaal beschouwen, bemerken wij, dat tot begin April de verhooging van het bankdisconto op 7 Februari klaarblijkelijk nog geen invloed had uitgeoefend op het algemeen prijsniveau. De volgende tabel, waarin ons indexcijfer als een percentage van het gemiddelde niveau van 1913 wordt uitgedrukt (volgens de methode van herleiding, verklaard in „The Economist” van 15 December 1928), toont,

werd voornamelijk veroorzaakt door den veranderden rubberprijs.

1924 als basis genomen, bedraagt ons indexcijfer einde Juni 79.2. De jongste driemaandelijkse veranderingen volgens deze basis blijken uit de volgende tabel; de gemiddelden voor de laatste vier jaren werden ter vergelijking bijgevoegd.

Data	Granen en vleesch	Andere voedings- en genotm.	Weefstoffen	Delfstoffen	Diversen: oliën, hout, rubber, enz.	Totaal
1924	100	100	100	100	100	100
Gemiddelde 1925..	99.9	94.7	90.6	93.6	102.9	98.8
„ 1926..	90.0	90.6	71.1	100.3	98.4	89.9
„ 1927..	87.5	93.8	73.1	83.7	94.7	86.4
„ 1928..	90.7	87.9	76.8	77.1	90.7	84.8
Einde Maart 1928..	93.7	90.9	78.6	76.6	91.8	86.4
„ Juni „ ..	98.8	86.8	80.3	76.4	90.8	86.9
„ Sept. „ ..	84.5	87.6	74.1	76.9	90.2	82.7
„ Dec. „ ..	85.5	84.5	74.3	78.8	86.5	82.1
„ Maart 1929..	88.4	81.0	73.7	83.5	86.5	83.1
„ Juni „ ..	83.3	78.8	67.8	80.6	84.6	79.2

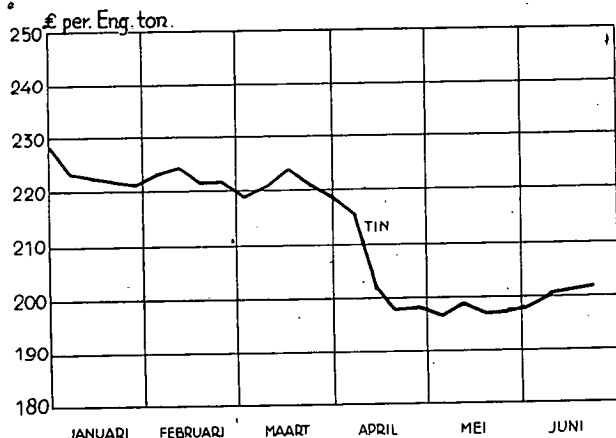
Uit een vergelijking van bovenstaande tabel met

(Zie vervolg pag. 637).

Het Prijsverloop van Groothandelsartikelen gedurende het tweede kwartaal van 1929.

II (Slot).
TIN.

In overeenstemming met den prijs van koper, heeft die van tin zich in de maand April eveneens in dalende richting bewogen, hoewel de cijfers over het verbruik in de Vereenigde Staten zeer gunstig waren. Daartegenover staat evenwel, dat de productie eveneens aanzienlijk toeneemt. Voor de Federatieve staten van Malakka bedroegen de productiecijfers over het eerste kwartaal van 1929 bijna 16.000 ton tegen 14.400 tons in dezelfde periode van het vorige jaar. De scherpe prijsdaling van koper werd in het midden van April gevolgd door die van tin, ondanks de goede vraag uit Amerika en de steunaankopen van bepaalde zijden. Op het einde van de maand daalde de prijs zelfs tot £ 196.10, den laagsten prijs sinds 1923. Aan deze prijsdaling was de toeneming van de wereldvoorraden in de eerste drie maanden van dit jaar met 2000 ton niet vreemd.

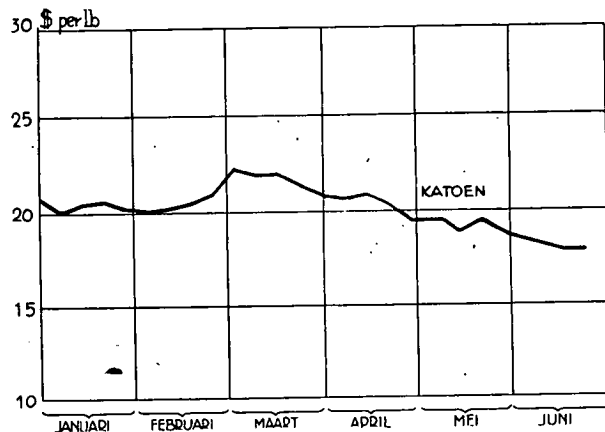
Gedurende de geheele maand Mei bewoog de tinprijs zich onder de £ 200. Wel deden geruchten over onderhandelingen inzake oprichting van een tinkartel den prijs eenigszins stijgen, maar de statistische positie van het metaal was niet van dien aard, dat dit een aanzienlijke verbetering teweeg kon brengen, hoewel

de vraag uit Amerika voortdurend vast bleef en de markt door aankopen werd gesteund.

Ook in Juni bleef de markt over het algemeen zwak gestemd. De prijs kon evenwel weder boven het peil van £ 200 uitkomen, dank zij een geringe daling van den zichtbaren voorraad in het begin van Juni en gunstiger verwachtingen omtrent het doorvoeren van een productiebeperking. Tegen het eind van de afgelopen maand verbeterde de marktpositie zich aanzienlijk tengevolge van het bericht over de oprichting van een nieuwe tinmaatschappij door de Engelsche producenten, de „British American Tin Corporation”, die als basis voor een internationaal tinkartel werd beschouwd.

KATOEN.

De prijzen van ruwe katoen hebben zich in het afgelopen kwartaal in dalende richting bewogen. De toestand in de katoenindustrie was in de meeste landen minder gunstig, zoodat, niettegenstaande de afneming der voorraden van ruwe katoen, de vraag toch vrij gering bleef.

De eerste berichten omtrent den nieuwen oogst in de Vereenigde Staten luiden gunstig, doch zulks zegt nog weinig, daar de weersgesteldheid in de maanden Juli en Augustus op dit gebied veel kan veranderen, zoolwel ten goede als ten kwade.

STATISTISCH OVERZICHT

Jaargemidd.	TARWE Hard Winter No. 2 loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G.		ROGGE American No. 2 ²⁾ loco Rotterdam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST Amer. No. 2 ³⁾ loco Rotterdam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		STEËNKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerholen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.99 Bè s.g. per barrel		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton		KOPER Standaard Locoprizen Londen per Eng. ton	
	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	\$	%	Sh.	%	£	%
1925	17,20	100,0	13,07 ⁵	100,0	231,50	100,0	236,00	100,0	462,50	100,0	10,80	100,0	1,68	100,0	73/-	100,0	62.1/6	
" 1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	17,90	165,74	1,89	112,5	86/6	118,5	58.1/-	
Januari 1927	15,22 ⁵	88,5	12,50	95,6	165,00	71,3	222,25	94,2	362,50	78,4	13,35	123,7	1,75	104,2	85/6	117,3	55.7/6	
Februari "	15,05	87,5	12,70	97,1	164,50	71,1	219,25	92,9	354,75	76,7	11,25	104,2	1,26	75,0	81/-	111,0	55.17/-	
Maart "	14,80	86,0	12,82 ⁵	98,1	173,00	74,8	237,50	100,6	351,50	76,0	11,00	101,9	1,22	72,6	80/-	109,6	55.2/6	
April "	15,75	91,6	13,57 ⁵	103,8	172,75	74,6	258,25	109,4	373,75	80,8	10,95	101,4	1,22	72,6	74/-	101,4	54.14/-	
Mei "	15,60	90,7	13,20	101,0	175,25	75,8	245,00	104,2	372,75	80,6	11,00	101,9	1,22	72,6	70/-	95,9	54.2/6	
Juni "	15,10	87,8	12,05	92,2	171,50	74,1	235,75	99,9	367,75	79,5	11,10	102,8	1,22	72,6	70/-	95,9	53.19/-	
Juli "	14,87 ⁵	86,5	11,45	87,6	178,50	77,1	252,50	107,0	368,25	79,6	11,05	102,3	1,22	72,6	69/-	94,5	55.5/6	
Augustus "	14,70	85,5	12,15	92,9	179,50	77,5	233,25	98,8	369,50	79,9	10,90	100,9	1,22	72,6	65/-	89,0	54.13/-	
September "	13,72 ⁵	79,8	11,45	87,6	178,75	77,2	230,50	97,7	359,00	77,6	10,90	100,9	1,22	72,6	65/-	89,0	55.5/-	
October "	13,45	78,2	12,12 ⁵	92,7	184,75	79,8	233,25	98,8	349,75	75,6	10,65	98,6	1,22	72,6	65/-	89,0	55.1/-	
November "	13,40	77,9	12,57 ⁵	96,2	201,00	86,8	246,25	104,3	348,25	75,3	10,60	98,1	1,22	72,6	65/-	89,0	60.2/-	
December "	13,50	78,5	12,70	97,1	207,50	89,6	247,75	105,0	361,00	78,0	10,30	95,4	1,22	72,6	65/-	89,0	62.1/-	
Januari 1928	13,80	80,2	12,87 ⁵	98,5	226,50	97,8	243,75	103,3	361,00	78,0	10,00	92,6	1,21	72,0	65/-	89,0	61.12/-	
Februari "	14,60	84,9	14,00	107,1	240,75	104,0	255,75	108,4	350,75	75,8	9,95	92,1	1,19	70,8	65/6	89,7	61.3/6	
Maart "	15,30	88,9	14,97 ⁵	114,5	239,50	103,5	261,00	110,6	358,25	77,5	10,05	93,1	1,19	70,8	66/-	90,4	61.14/6	
April "	15,30	88,9	15,47 ⁵	118,4	238,50	103,0	260,75	110,5	372,00	80,4	10,60	98,1	1,19	70,8	66/-	90,4	62.15/-	
Mei "	14,37 ⁵	83,6	14,27 ⁵	109,2	234,00	101,0	252,50	107,0	365,25	79,0	10,10	93,5	1,19	70,8	66/-	90,4	63.17/-	
Juni "	14,25	82,8	13,07 ⁵	100,0	246,75	106,6	241,00	102,1	359,75	77,8	10,10	93,5	1,19	70,8	66/-	90,4	62.18/-	
Juli "	12,00	69,8	12,62 ⁵	96,6	214,75	92,8	226,75	96,1	350,75	75,8	10,05	93,1	1,21	72,0	66/-	90,4	62.10/6	
Augustus "	11,65	67,7	11,57 ⁵	88,5	198,75	85,9	198,25	84,0	350,75	75,8	10,00	92,6	1,21	72,0	66/-	90,4	63.8/-	
September "	12,27 ⁵	71,4	12,27	93,8	218,50	94,4	189,50	80,3	366,00	79,1	-9,95	92,1	1,19	70,8	66/-	90,4	65.12/-	
October "	12,32 ⁵	71,7	12,07 ⁵	92,4	227,25	98,2	185,50	78,6	386,25	83,5	10,20	94,4	1,18	70,2	66/-	90,4	67.18/-	
November "	12,30	71,5	11,90	91,0	220,25	95,1	180,50	76,5	373,75	80,8	10,10	93,5	1,18	70,2	66/-	90,4	70.3/-	
December "	12,35	71,8	12,20	93,3	231,50	100,0	194,25	82,3	365,00	78,9	10,10	93,5	1,16	69,0	66/-	90,4	75.10/6	
Januari 1929	12,72 ⁵	74,0	12,65	96,7	236,00	101,9	194,75	82,5	357,25	77,2	12,90	119,4	1,11	66,1	67/-	91,1	78.1/6	
Februari "	12,65 ⁵	73,5	12,62 ⁵	96,6	233,00	100,6	191,75	81,3	359,00	77,6	12,00	111,1	1,11	66,1	67/-	91,8	89.8/-	
Maart "	12,12 ⁵	70,5	11,62 ⁵	88,9	218,00	94,1	185,25	78,5	373,25	80,7	11,05	102,3	1,11	66,1	68/-	93,2	82.17/6	
April "	11,12 ⁵	64,1	10,57 ⁵	80,9	198,25	85,6	177,50	75,2	363,50	78,6	11,15	103,3	1,16	69,0	69/6	95,2	75.4/6	
Mei "	10,87 ⁵	63,2	10,20	78,0	193,50	83,6	171,25	72,6	355,25	76,8	11,25	104,2	1,30	77,4	71/-	97,3	74.11/-	
Juni "	11,60	67,4	10,90	83,4	207,00	89,4	182,00	77,1	379,00	81,9	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	73.12/6	
1 Juli	11,60	67,4	10,90	83,4	207,00	89,4	182,00	77,1	379,00	81,9	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	73.12/6	
8 "	12,25	71,2	11,30	86,4	214,00	92,4	190,00	80,5	387,00	83,7	11,25	104,2	1,30	77,4	73/6	100,7	72.10/-	

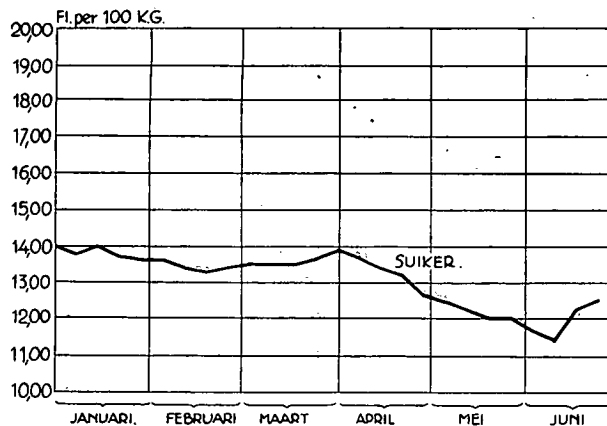
1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. 2) = Western vóór de invoer. 3) Manitoba No. 3. † Zuid-Russische.

Volgens Wijnand & Keppler's Rubberbericht bedroeg de wereldproductie van ondernemingsrubber gedurende de eerste vier maanden 286.723 ton tegen 164.487 ton in hetzelfde tijdperk van 1928. Er dient echter daarmee rekening te worden gehouden, dat het productie-cijfer in zoover te hoog is, dat het blijkbaar hoeveelheden omvat, die tijdens de geldigheid van het Stevenson-plan „onzichtbaar” waren gebleven. Men veronderstelt, dat deze verrassend groote hoeveelheden nu alle bekend en verscheept zijn. Inmiddels dreigt hierdoor toch het (geschatte) evenwicht tusschen productie en consumptie, waarop men in 1929 meende te kunnen rekenen, verbroken te zijn, en dat zou de overwegend zwakkere houding der markten, niettegenstaande het boven verwachting toegenomen Amerikaansche verbruik kunnen verklaren.

SUIKER.

Het tweede kwartaal van dit jaar kenmerkte zich tot de laatste 14 dagen in Juni door een uiterst flauwe stemming met langzaam afbrokkelende prijzen. Het laagste punt op de Londensche termijnmarkt werd 12 Juni bereikt met eene noteering van sh. 7/1½ per Cwt. cif. voor ruwe bietsuiker, Augustus levering. Sinds 1902, toen bietsuiker van 88° voor ongeveer sh. 6/- per Cwt. fob. werd verkocht, zijn de prijzen niet zoo laag geweest. Raffinadeurs in Amerika en Engeland bleven zich al dien tijd bepalen tot dekking der hoognoodige consumptiebehoeften en Ruwsuiker kon tenslotte niet meer bedingen dan 1¼ dc. c. & fr. New York.

De opheffing der restrictie voor den Cubaogst 1928/29, zoomede de langdurige verschuiving van het tijdstip, waarop de nieuwe „tariff” bepalingen in den Amerikaanschen senaat zullen worden besproken, waren gedeeltelijk aanleiding tot het verlies in vertrouwen voor het artikel suiker. De groote warmte echter, die in de tweede helft van Juni in Amerika inzette, deed plotseling de consumptie-vraag sterk stijgen, zoodat Raffinadeurs aldaar tot groote inkoop — ook van meer verwijderde leveringen — overgingen, tengevolge waarvan ook de handel en de speculatie zich sterk gingen interesseeren.

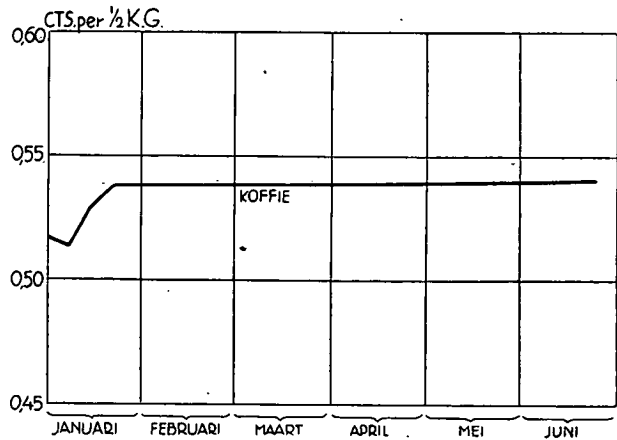
De betere stemming sloeg direct naar Europa over, alwaar eveneens van alle zijden tot groote aanschaffingen overgegaan werd. Samenvallende stimulerende factoren waren de laatste uitlatingen van F. O. Licht, die wegens de langdurige droogte een kleineren Europeeschen bietoogst verwacht, en ook — naar verluidt — het verzoek van een groep Cuba-planters aan President Machado om voor oogst 1929/30 weer tot restrictie-maatregelen over te gaan.

Op Java vonden na de in het eerste kwartaaloverzicht gemelde afdoeningen door de V.I.S.P. (f 13 voor Superieur) langen tijd geen verkoopen plaats uit oogst 1929. Biedingen tot verlaagden prijs, welke daarna inkwamen, werden aanvankelijk afgewezen, doch tenslotte ging de V.I.S.P. toch over tot verkoopen op basis van f 12 per 100 KG. voor Superieur en f 10,50 voor Hoofdsuiker, waartoe groote kwan-

titeiten van de hand werden gedaan. De tweedehandsmarkt verkeerde over het algemeen in eene loome stemming met niet al te groote prijsfluctuaties. Het malen op Java is nu in vollen gang, doch de riet-opbrengst valt in enkele districten nogal tegen, terwijl de eerste maalresultaten bijna geen verschil toonen met die van het vorig jaar.

KOFFIE.

De rechte lijn, voorstellende den prijsloop van loco Robusta koffie vanaf 1 April tot 25 Juni, geeft ook ditmaal geen juist beeld van den prijsloop van het artikel op de wereldmarkt, daar van Robusta in dit tijdsverloop in Nederland — en trouwens ook elders — slechts zeer geringe voorraden waren en nieuwe aanvoeren van de goedkope ongewassen soorten nog slechts in uiterst geringe hoeveelheden en van de betere gewassen soorten nog in het geheel niet zijn binnengekomen. Voor een beoordeeling van de prijsbeweging op de wereldmarkt, komt in de eerste plaats in aanmerking de loop van den prijs van Santos koffie, de grootste soort, waarvan in het begin van April volbeschreven Superior

in de eerste hand werd aangeboden tot 105/6 per cwt. kost en vracht Rotterdam/Amsterdam. Na een daling op 103/- volgde een stijging tot 104/6, doch daarna daalde de prijs langzaam doch regelmatig tot ongeveer 98/6. De aanleiding tot de kleine stijging van 103/- op 104/6, was het gevolg van ingrijpen van het productieland zelf, dat door steun-aankopen aan de termijnmarkt te New-York de markt iets opzette, doch overigens was de zich in dalende richting bewegende prijsloop toe te schrijven aan gebrek aan vertrouwen bij de consumptie en het daaruit voortvloeiende ontbreken van ondernemingslust bij den handel. De onzekerheid omtrent de toekomst als gevolg van de wetenschap, dat de op 1 Juli 1929 aangevangen Brazilië-oogst zeer groot zal worden, was oorzaak van dezen loomen gang van zaken.

THEE.

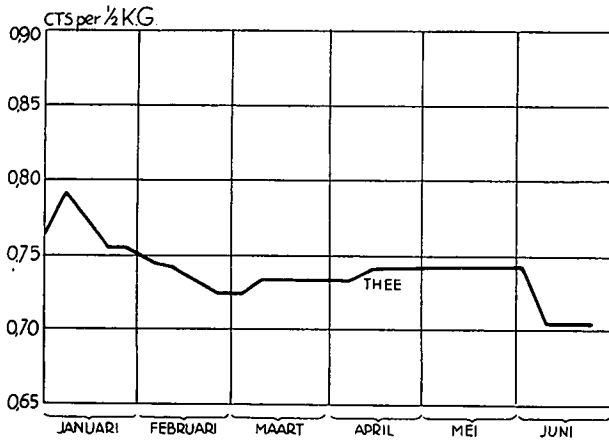
De theemarkt verkeerde in het tweede kwartaal in een onzekere en meerendeels gedrukte stemming. De onzekerheid sproot voort uit de opheffing der theerechten in Engeland, welke gevolgen tot dusverre niet aan de optimistische verwachtingen van een toenemend verbruik in Engeland hebben beantwoord.

Het binnenlandsche verbruik in Engeland was reeds met 9 lbs. per hoofd ongeveer 3 maal zoo hoog als in Nederland en kon nauwelijks belangrijk stijgen.

De opheffing der rechten had plaats op 22 April. Sindsdien behoeft niet meer 3½ d. voor thee van Britschen oorsprong en 4 d. voor andere, zooals Java-thee te worden betaald.

Hierdoor kwam tevens het verschil in rechten ten nadeele der Nederlandsch-Indische thee op de Londensche markt te vervallen en steeg deze terstond iets in prijs — zij het misschien niet ten volle met ½ d. — ten opzichte van de Britsch-Indische en Ceylon-thee.

Nu de verplichting tot opslag in entrepôt in En-

geland niet meer bestaat, komen de cijfers der afleveringen voor binnenlandsch verbruik in de maandelijksche Board of Trade-statistieken niet meer voor, evenmin als de voorraad-cijfers, welke ondanks al de vroeger daaraan klevende gebreken, thans noode worden gemist. De handel verkeert dientengevolge in Engeland in groote onzekerheid. Aangezien de aan- en uitvoeren in Engeland nog wel gecontroleerd worden uit hoofde der „Food Act”, blijven daarvan de officiële cijfers beschikbaar. Zij waren voor Jan./Mei: aanvoer 184.488.000 lbs. (1928: 167.860.000 lbs., 1927: 173.025.000 lbs.) en uitvoer 37.795.000 lbs. (1928: 35.402.000 lbs., 1927: 40.582.000 lbs.) Gunstig zijn deze cijfers niet. De uitvoer uit Noordelijk Britsch-Indië was verder met 8,7 miljoen lbs. bijna twee maal zoo groot als verleden jaar.

Ceylon voerde in April 2 miljoen lbs. méér dan, en in Mei dezelfde hoeveelheid als verleden jaar uit. De uitvoer van Java was in April en Mei 1½ miljoen KG. grooter dan in 1928.

Dit alles tezamen met het feit, dat de voorraden in Engeland vóór de opheffing der rechten hooger waren dan ooit te voren, maakte dat de prijzen zich, vooral de laatste weken, in dalende richting hebben bewogen.

(Vervolg van pag. 633).

de voorafgaande blijkt duidelijk de neiging van de prijzen der verschillende groepen om het vooroorlogsch evenwicht ten opzichte van elkaar weder te hervatten. Zoo waren in 1924 de groepen „Andere voedings- en genotmiddelen” en „Weefstoffen” onevenredig gestegen ten opzichte van het algemeen gemiddelde. Sinds 1924 toonden deze groepen de grootste dalingen.

Voorts volgt hier nog een overzicht van het prijsverloop in een aantal belangrijke landen:

	Ver. Staten ¹⁾	Frankrijk	Italië	Duitsch-land ²⁾	Zwitserland	Zweden	Nederland ³⁾	Japan
Novemb. 1913	100 ⁴⁾	100 ⁶⁾	100	100	100 ⁷⁾	100	100	100
Novemb. 1918	358	438	367	392	214
Hoogste 1920	..	591	679	..	325	366	297	322
Decemb. 1923	101 ⁵⁾	458	577	..	183	160	154	211
Decemb. 1924	98 ⁵⁾	489	553	137 ⁵⁾	—	162	156	206
Decemb. 1925	103 ⁵⁾	555	646	142 ⁵⁾	—	161	155	202
Decemb. 1926	100 ⁵⁾	703	654	134	145	149	145	179
Decemb. 1927	97	604	483	140	146	148	151	168
Mei 1928	99	632	496	141	145	152	152	171
Juni	98	626	493	141	145	151	153	169
Juli	98	624	488	142	144	150	148	169
Augustus	99	617	486	142	144	149	144	170
September	100	620	488	140	144	146	145	174
October	98	617	492	140	145	145	146	174
November	97	626	495	140	145	145	148	173
December	97	624	497	140	144	145	148	174
Januari 1929	97	631	496	139	143	144	146	172
Februari	97	639	498	139	143	145	146	171
Maart	97	640	499	140	142	144	147	171
April	97	627	493	137	140	141	144	..
Mei	..	624	485	135	139	140	142	..

1) Bureau of Labour. 2) Stat. Reichsamt. 3) Sedert 1922 gebaseerd op 48 artikelen. 4) 1926 = 100. 5) Jaargemiddelde. 6) Sedert October 1923: Juli 1914 = 100. 7) Midden 1914 = 100.

De volgende opmerkingen zijn ontleend aan de desbetreffende maandpublicatie van het Centraal Bureau voor de Statistiek en hebben betrekking op de Nederlandsche Indexcijfers met basis 1913 = 100. Bij beschouwing der cijfers over Mei 1929, in vergelijking met die der voorgaande maand, blijkt, dat zowel het algemeen indexcijfer als dat der voedingsmiddelen e.d. met 2 punten is gedaald.

Wat het algemeen indexcijfer betreft, staat, tegenover een prijsstijging van 10 artikelen met in totaal 50 punten, een prijsdaling van 24 artikelen (w.o. 18 van voedingsmiddelen) met in totaal 151 punten. Met 10 punten of meer steeg alleen het artikel varkensvleesch (15 punten), daarentegen daalden met 10 of meer punten: hooi (21), haver (12), rijst (13), maïs (11) en runderhuiden (18 punten).

Indexcijfers van groot- en kleinhandelsprijzen in Nederlandsch-Indië.

De maandstatistiek 1929 No. 2 van het Centraal Kantoor voor de Statistiek te Weltevreden bevat o.m. het volgende:

Invoer. De serie van de invoerartikelen omvat 72 artikelen welke in vijf groepen zijn verdeeld.

De prijsveranderingen waren in Februari zoo gering dat een bespreking achterwege kan blijven. Het algemeen indexcijfer voor de invoerartikelen bleef in Februari constant n.l. 156.

Uitvoer. De serie uitvoerartikelen omvat 19 producten. De prijs van rubber steeg van gem. f 0.52 per KG. in Januari tot f 0.63½ in Februari, het indexcijfer voor de prijs van dit product van 34 tot 41.

Dit prijsniveau stelt de producenten in staat behoorlijke financieele resultaten te verkrijgen. De prijsstijging in Januari en Februari bedroeg 17 cent per ½ KG. of 34 cent per KG. standaard kwaliteit. Neemt men de prijsstijging, rekening houdende met „off grades”, aan op 30 ct. per KG. dan is de waarde van den jaar-export, gezien een productie in 1927 van 225.748.000 KG. droge rubber, op het prijsniveau van Februari ongeveer 68 miljoen gulden hooger dan op dat van November jl. of bijna evenveel meer als de waarde van één tabaksoogst uit de Oostkust van Sumatra. Hieruit blijkt het groote belang van de jongste prijsstijging. Van de prijsstijging moet door vele producenten gebruik gemaakt zijn om hun productie vooruit te verkoopen.

De oorzaak van de prijsstijging is moeilijk aan te geven. Velen berichten dat de z.g. outsider speculanten zich weder sterk bij het artikel geïnteresseerd hadden, misschien als gevolg, misschien als oorzaak van de prijsstijging.

De prijs van witte peper steeg van f 223.50 in Januari jl. tot f 260.62 in Februari. Het indexcijfer steeg van 231 in November 1928 tot 306 in Februari jl.

De prijs van suiker steeg van f 14.01 tot f 14.34 voor Indexcijfers van 72 invoer- en 20 uitvoerartikelen in den groothandel te Batavia, Soerabaja en Semarang.

	Invoerartikelen.					Totaal	Uitvoerartikelen	Totaal groothandel
	Textiel-goederen ¹⁾	Levensmiddelen ²⁾	Metalen ³⁾	Chemicaliën ⁴⁾	Diversen ⁵⁾			
1913.	100	100	100	100	100	100	100	100
1923.	207	163	174	170	169	180	150	173
1924.	213	164	167	160	168	178	155	173
1925.	208	161	160	150	165	172	146	166
1926.	185	157	151	153	169	165	137	159
1927.	174	148	149	149	173	160	130	154
1928.	172	149	141	144	162	155	127	149
Februari 1928.	172	149	140	145	158	155	129	149
Maart	..	172	147	140	145	157	154	132
April	..	173	149	140	144	157	155	133
Mei	..	174	146	140	144	164	156	132
Juni	..	174	146	140	144	163	155	129
Juli	..	173	147	140	143	165	156	126
Augustus	..	172	148	140	143	160	155	121
September	..	172	149	141	142	164	155	123
October	..	173	150	142	142	164	156	124
November	..	171	151	143	143	167	156	124
December	..	171	149	143	143	167	156	124
Januari 1929.	171	150	143	143	166	156	126	150
Februari	..	172	151	140	143	166	156	127

1) 20 art. 2) 12 art. 3) 12 art. 4) 15 art. 5) 13 art.

kleine partijtjes, zoodat de prijsstijging van weinig belang is.

De prijzen van djarakpitten, kapok, koffie en tapioka waren iets vaster, die van arachides, cacao, citronella olie, damar, kapokpitten, koehuiden, maïs en thee waren lager.

Het indexcijfer van koehuiden daalde van 97 in December 1928 tot 93 in Januari en tot 84 in Februari.

Het indexcijfer van maïs daalde van 167 in Januari tot 152 in Februari in verband met het aan de markt komen van den nieuwen oogst.

Het algemeen indexcijfer van de uitvoerartikelen steeg in Februari met een punt tot 127.

Het algemeen indexcijfer van den geheelen groothandel, in- en uitvoerartikelen te samen, bleef onveranderd op 150.

Kleinhandelsprijzen. De serie indexcijfers van artikelen van in- en uitheemschen oorsprong (tabel V) is zoo samengesteld, dat de inheemsche en de uitheemsche groep geheel parallel zijn.

Het indexcijfer van de inheemsche artikelen steeg van 165 tot 166.

Het indexcijfer van varkensvleesch, dat in verband met het Chineesche Nieuwjaar in Februari steeg tot 231, daalde in Maart weder tot dezelfde hoogte als in Januari n. 213. Waarschijnlijk in verband met het Inlandsch Nieuwjaar steeg het indexcijfer van karbouwenvleesch van 204 in Februari tot 217 in Maart.

Het indexcijfer van de uitheemsche artikelen bleef gelijk aan dat van Februari n. 145. De prijsveranderingen waren van zeer geringe beteekenis.

Het algemeen indexcijfer van den geheelen kleinhandel bleef onveranderd n. 155.

Indexcijfers van kleinhandelsprijzen van verbruiksartikelen van in- en uitheemschen oorsprong te Batavia.

	In- heemsch ¹⁾	Uit- heemsch ¹⁾	Totaal	Voeding ²⁾
1913/14	100	100	100	100
1923 ..	194	173	183	182
1924 ..	182	158	170	170
1925 ..	169	152	160	159
1926 ..	169	148	159	156
1927 ..	166	147	157	155
1928 ..	160	148	154	153
Maart 1928 ..	162	148	154	154
April ..	160	150	155	154
Mei ..	160	150	155	154
Juni ..	155	148	152	150
Juli ..	160	147	154	152
Augustus ..	160	146	153	152
September ..	160	147	153	151
October ..	161	147	154	152
November ..	161	146	154	152
December ..	164	146	155	153
Januari 1929 ..	162	146	154	151
Februari ..	165	145	155	153
Maart ..	166	145	155	154

¹⁾ 20 artikelen. ²⁾ 35 artikelen.

Passerprijzen. De gemiddelde passerprijzen in Januari van 119 passers op Java en Madoera van de Inlandsche landbouwgewassen geven in Februari geen groote schommelingen te zien. De rijst- en maïsprijzen bleven op ongeveer het zelfde niveau als in Januari. De cassave-prijzen waren iets vaster.

MAANDCIJFERS.

GIRO-KANTOOR DER GEMEENTE AMSTERDAM.

	April 1929		April 1928	
	In millioenen	Aantal	In millioenen	Aantal
Giro's (eenzijdige vermelding)				
Girobetalingen aan gemeentestellingen	f 54.4	24.880	f 36.9	18.113
Girobetalingen aan particulieren	„ 16.9	98.229	„ 24.-	85.629
Geldomzet.				
Ontvangsten	„ 4.3	6.560	„ 4.6	6.549
Betalingen	„ 7.-	29.460	„ 7.2	30.246
Part.rekeninghouders	„ 20.9 ¹⁾	35.295 ²⁾	„ 19.9 ¹⁾	29.857 ²⁾
Waarvan rekeningh. welke gelden voor 1 jaar vast hebben gedeponneerd	„ 9.7	3.773 ²⁾	„ 9.2	3.274 ²⁾
Giro-depos. kas Gerzon	„ 0.13	432		

¹⁾ Gemiddeld saldo te goed. ²⁾ Einde der maand.

OVERZICHT VAN DE INDISCHE MIDDELEN.

(In Guldens).

	Maart 1929	Sedert 1 Januari 1929	Overeen- komstige periode 1928
Belastingen.			
Pachten excl. pandhuizen.	5.810	19.275	19.395
Invoerr. incl. Landsgoed.	7.217.662	23.449.705	22.068.960
Uitvoerr. incl. Landsgoed.	1.054.217	3.033.491	3.594.585
Accijnzen	3.091.741	9.879.045	9.448.649
Andere ontv. I. U. en A...	23.711	77.358	64.352
Statistiekrecht	497.216	1.570.619	1.570.459
Personeele belasting	213.214	827.214	928.132
Inkomstenbelasting	3.032.784	10.702.724	10.888.553
Vennootschapsbelasting ..	1.788.033	7.630.251	4.603.950
Oorlogswinstbelasting ..	87.035	739.922	18.969.662
Opgeheven productenbel..	54.146 ¹⁾	9.175	32.022
Verponding	103.552	552.790	2.046.869
Recht van openb. verkoop.	228.772	564.892	550.781
Zegelrecht	1.179.209	3.427.243	3.683.801
Overschr. van vaste goed.	216.703	716.570	602.886
Recht v. succ. en overgang	120.450	237.770	115.646
Vergunning speeltafels ..	9.005	32.160	54.670
Slachtbelastingen	582.739	1.577.121	1.683.314
Bijzondere bel. buitengew.	20.057	63.545	44.733
Hoofdgeld	3.222	8.906	9.188
Landelijke inkomsten....	736.640	2.166.752	2.010.232
Belasting op loterijen....	301.950	303.640	203.086
Totaal	20.567.868	67.571.818	83.190.925
Monopolies.			
Opium	3.402.140	10.165.043	10.690.944
Zout	1.386.679	3.844.027	4.488.358
Pandhuizen	2.007.937	5.278.899	5.889.631
Totaal	6.796.756	19.287.969	21.068.933
Producten.			
Kina	122.640	141.201	146.788
Landscaoutchoubedrijf ..	601.782	1.430.763	2.202.912
Boschwezen	1.232.657	3.901.830	4.004.784
Goud	121.645	392.600	361.051
Tin	6.641.022	15.034.789	13.330.964
Steenkolen	1.428.776	2.471.801	1.750.257
Aand. ijd. winst N.V. „Gem. Mijnb. Mij. Billiton“ ..	—	—	—
Totaal	10.148.522	23.372.984	21.796.756
Bedrijven.			
Havenwezen	687.545	4.331.679	3.955.525
Baggerdienst	497.467	1.197.279	691.922
Landsdrukkerij	3.315	26.307	27.659
Post-, Telegr. en Tel. dienst	2.500.501	7.756.264	7.514.517
Spoor- en Tramwegen....	6.139.000	18.379.615	17.284.091
Waterkracht en Electricit.	75.509	201.470	410.516
Totaal	9.903.337	31.892.614	29.884.230
Allerlei middelen.			
Aandeel ijd. winst van de Javasche Bank	—	—	—
Afstand van grond	210.613	1.235.154	1.397.359
Mijnconcessies	26.464	141.359	73.668
Boeten en verbeurdverkl.	105.907	369.561	331.494
Leges en salarissen, ontv. v. d. de griffiers vjd. versch. rechtscoll. ...	31.034	103.639	97.932
Heffing terzake van gesl. werkovereenkomsten ..	52.267	177.407	155.435
Opbr. Wees- en Boed. kam.	61.803	223.617	184.468
Kadaster	31.530	98.758	86.099
Afkoop heerdienst. B.G.	713.479	1.789.610	1.826.390
Schoolgelden	375.845	1.268.232	1.271.862
Ontv. groote ziekeninrichtingen en krankzinnigengestichten	75.198	198.982	164.375
IJK van maten en gew. ...	32.968	92.459	96.826
Verk. en verh. van huizen	174.446	532.075	524.879
Ontv. waterleidingen	39.647	95.682	140.405
Bakengelden	255.190	712.431	651.936
Loodsgelden	279.805	800.987	674.561
Diversen	689.891	1.451.402	3.053.059
Totaal	3.156.087	9.291.355	10.730.748
Totaal generaal....	50.572.570	151.416.739	166.671.592

¹⁾ Teruggegeven belastinggelden.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Table of bank discounts from various countries including Ned., Bel., Jav., Eng., Duit., and others, listing dates and rates.

OPEN MARKT.

Table of open market exchange rates for various locations like Amsterdam, Londen, Berlyn, etc., showing rates for different dates from 1928 to 1929.

1) Koers van 5 Juli en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Table of exchange rates in the Netherlands for various cities like Londen, Berlyn, Parijs, Brussel, and Batavia.

Table of exchange rates for various European cities including Zwitserland, Weenen, Praag, Boekarest, Milaan, and Madrid.

Table of exchange rates for Stockholm, Kopenhagen, Oslo, Buenos Aires, and Montreat.

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam. 1) Particuliere opgave.

3) Wettelijk gestabiliseerd tusschen 7.53 1/2 en 7.21 1/2. In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Table of exchange rates in New York for various locations like Londen, Parijs, Berlyn, and Amsterdam.

KOERSEN TE LONDEN.

Table of exchange rates in London for various locations like Alexandrië, Athene, Bangkok, etc., showing rates for different dates.

1) In het vervolg worden de Mex. \$ niet meer in penc. doch in £ gnoteerd. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS *)

Table of silver and gold prices for various dates from 1928 to 1929.

*) in penc. p. oz. stand. **) Foreign silver in \$ c. p. oz. fine. **) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Table showing the state of the national treasury, including income and expenditures for 30 June 1929 and 7 July 1929.

Verplichtingen.

Table of liabilities, including state debt and other financial obligations.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Table of the floating Dutch-Indonesian debt, showing income and expenditures for 29 June 1929 and 6 July 1929.

GOEDERENHANDEL.**GRANEN.**

9 Juli 1929.

De stemming op de tarwe-markt en de in verband daarmee betaalde prijzen voor tarwe zijn in hooge mate onderhevig aan de weerberichten uit de Vereenigde Staten en Canada en de van het weer afhankelijke vooruitzichten van de te veldte staande gewassen. Gedurende den laatsten tijd zijn over het weer en de oogstvooruitzichten in Noord-Amerika veel pessimistische berichten bekend gemaakt en de schattingen van particuliere experts luiden algemeen lager dan eenigen tijd geleden. Het is een gewoon verschijnsel, dat in dezen tijd van het jaar berichten worden verspreid over onvoldoende ontwikkeling der planten, waardoor de verwachting wordt gekweekt, dat de opbrengst kleiner zal worden dan zich oorspronkelijk liet aanzien en waarvan een prijsverhoging aan de termijnmarkten der exportlanden meestal het gevolg is. Ook in de beide voorgaande jaren heeft ongeveer in dezen tijd een prijsverhoging plaats gehad. In die jaren is op de verhoging tengevolge van verwachte oogstuitkomsten later weer een verlaging ingetreden toen bleek, dat de gevolgen van ongewenschte weersomstandigheden lang niet zoo ernstig waren als men aanvankelijk had gemeend. In 1928 zijn de opbrengsten zelfs buitengewoon groot geweest. Het is natuurlijk niet van te voren te zeggen of dit jaar de uitkomsten beter zullen zijn dan op het oogenblik wordt verwacht. Het lijkt echter geen twijfel, dat sommige berichten tendentius zijn en tegenover de zeer sombere voorspellingen staan ook andere berichten, welke niet van zulke slechte vooruitzichten blijk geven. Over eenige dagen wordt het officieele rapport der Amerikaansche regeering over den stand op 1 Juli bekend gemaakt en deze cijfers worden door den handel met de grootste belangstelling tegemoetgezien. In het Zuiden van de Vereen. Staten is men druk bezig met het binnenhalen van den oogst van wintertarwe. Men heeft geklaagd in de wintertarwe verbouwende streken over te grooten regenval gedurende den oogsttijd, doch latere berichten spreken van goeden voortgang met het oogsten, niettegenstaande regen in het Zuid-Westen. Ongeveer een maand geleden werd de opbrengst van wintertarwe in de Vereen. Staten van particuliere zijde geschat op 632 miljoen bushels, welke schatting verlaagd werd tot 601 miljoen bushels. In die gebieden der Vereen. Staten, waar de zomertarwe wordt verbouwd, speciaal in Noord- en Zuid-Dakota, is te weinig regen gevallen. De opbrengst wordt daar op het oogenblik door particulieren geschat op 254 miljoen bushels, terwijl er ook schattingen van 247 miljoen bushels waren. Een maand geleden bedroegen de particuliere schattingen voor zomertarwe 252 miljoen bushels. Sinds is in het zomertarwegebied regen gevallen en Zaterdag onderging de prijs voor tarwe aan de termijnmarkt te Chicago een verlaging, tengevolge van zwaren regen in Zuid-Dakota. Ook uit vele streken in Canada kwamen gedurende de afgelopen week geregeld berichten over gebrek aan regen, waarvan zeer ernstige gevolgen werden gevreesd. De Canadeesche Tarwe Pool geeft in den laatsten tijd geregeld berichten uit over den toestand in Canada en deze waren in het begin van Juli zeer pessimistisch. Ook andere berichten spreken over groote droogte, waardoor in sommige streken onherstelbare schade zou zijn aangericht, terwijl in andere streken spoedige en overvloedige regen nog veel zou kunnen herstellen. Sedert is regen gevallen, doch, naar men zegt, niet genoeg om over een tarweopbrengst van Canada weer optimistische verwachtingen te koesteren.

Het is moeilijk te beoordeelen, of deze berichten over te groote droogte in Canada overdreven zijn, maar het schijnt wel, dat een groote oogst, zooals in het vorige jaar werd binnengehaald, nu niet verwacht mag worden. Verschillende particuliere schattingen van de vermoedelijke opbrengst voor de drie prairie-provinciën van Canada geven een vermoedelijke opbrengst van 365 tot 372 miljoen bushels. Een maand geleden was het gemiddelde van verschillende schattingen 408 miljoen. Een bekend oogstexpert schat de opbrengst voor geheel Canada op 392 miljoen bushels. Op 1 Juni schatte dezelfde expert de opbrengst voor geheel Canada op 428 miljoen bushels, terwijl in het vorige jaar de opbrengst 533.571.000 bushels bedroeg. Ook te Winnipeg heeft het bericht over regen op Zaterdag eenige prijsverlaging ten gevolge gehad. Zoowel te Winnipeg als te Chicago is de verlaging van Zaterdag op Maandag weder geheel ingehaald. Vergeleken bij een week geleden, zijn de prijzen aan de Noord-Amerikaansche termijnmarkten belangrijk hooger; te Chicago bedroeg deze verhoging voor Juli $7\frac{1}{4}$ d.c. per 60 lbs., te Winnipeg voor October $11\frac{1}{4}$ d.c. In Argentinië zijn de prijzen voor tarwe niet gestegen gelijk die te Chicago en Winnipeg, doch meer met kleinere fluctuaties op en neer gegaan. Vergeleken met de vorige week, was het slot te Buenos Aires 50 cents per 100 KG., te Rosario 60 cents hooger. Er bestond in de afgelopen week goede vraag voor tarwe en op de meeste dagen kwamen belangrijke zaken tot stand. De oogstberichten uit Noord-Amerika waren voor koopers aanleiding tot het doen van flinke inkoop voor de stijgende prijzen. In Australische tarwe kwamen in de afgelopen week belangrijke zaken tot stand, nadat de omzetten in die tarwesoorde gedurende geruimen tijd van matigen omvang zijn geweest. Argentinië is geregeld aan de markt, de verschepingen van daar blijven groot. Op het continent is de vraag voor Frankrijk, Spanje en Italië verminderd wegens verhoging der invoerrechten en doordat in het Zuiden van Frankrijk en in Spanje en Italië de nieuwe oogst aan de markt komt. Duitsland, dat met het oog op de 10 Juli van kracht wordende verhoogde invoerrechten sterk als koper is opgetreden van partijen, welke nog vóór 10 Juli in Duitsland konden worden ingevoerd, is op het oogenblik in vele gevallen weer aan de markt als verkoper tot de inmiddels gestegen prijzen. In Europa luiden de vooruitzichten van den nieuwen oogst over het algemeen gunstig. In Spanje en Italië was het weder gunstig voor het oogsten en goede voortgang wordt daarmede gemaakt. In Frankrijk zijn in het Noorden en Oosten, waar tot voor kort geklaagd werd, de vooruitzichten gunstiger geworden. In Duitsland is men zeer tevreden en verwacht men een opbrengst, welke niet veel kleiner zal zijn dan in het vorige jaar, toen het resultaat zeer gunstig was. In de Balkanlanden verwacht men een kleinere opbrengst dan het vorige jaar tengevolge van den strengen laatsten winter. Op het oogenblik zijn de weersomstandigheden gunstig. Door het Ministerie van Landbouw is voor Roemenië een voorloopige schatting van de opbrengst bekend gemaakt van 11.900.000 quarters tegen een opbrengst in het vorige jaar van 14.440.000 qrs. Het zal zeer twijfelachtig zijn, of hiervan een surplus voor uitvoer zal overschieten.

De vooruitzichten van den rogge-oogst in Duitsland zijn zeer gunstig en men verwacht daar een groote opbrengst van ongeveer denzelfden omvang als in het vorige jaar. In Hongarije, waar de rogge nadeelige gevolgen heeft ondervonden van den strengen winter, wordt de opbrengst officieel geschat op 3.500.000 qrs. tegen een opbrengst

INDUSTRIEELLE DISCONTO MAATSCHAPPIJ

AMSTERDAM LONDEN BERLIJN PARIJS KOPENHAGEN

MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL / 25.000.000.—

VOLGESTORT GEPLAATST EN RESERVES / 13.400.000.—

Financiering van den afzet van industriele producten.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	30 Juni/6 Juli 1929	Sedert 1 Jan. 1929	Overeenk. tijdvak 1928	30 Juni/6 Juli 1929	Sedert 1 Jan. 1929	Overeenk. tijdvak 1928	1929	1928
Tarwe	53.485	893.054	1.075.411	4.822	68.959	41.562	962.013	1.116.973
Rogge	4.747	112.350	119.512	—	—	—	112.350	119.512
Boekweit	384	12.358	10.097	40	40	—	12.398	10.097
Mais	12.530	359.993	477.645	2.970	103.590	109.563	463.583	587.208
Gerst	5.141	211.727	178.281	—	1.731	3.540	213.458	181.821
Haver	3.020	111.488	92.418	—	2.746	383	114.234	92.801
Lijnzaad	1.765	92.019	104.438	2.553	199.801	189.524	291.820	293.962
Lijnkoek	4.140	124.587	100.066	—	250	1.184	124.837	101.250
Tarwemeel	1.287	47.086	62.999	325	16.178	22.121	63.264	85.120
Andere meelsoorten	130	9.176	5.736	—	—	—	9.176	5.736

van 3.500.000 qrs. in het vorige jaar. In Roemenië wordt de roggeopbrengst geschat op 1.460.000 qrs. tegen een opbrengst van 1.340.000 qrs. in het vorige jaar.

De stemming voor maïs was in de afgelopen week weer zeer vast en op verschillende dagen werden belangrijke contracten afgesloten. Verschepingen uit Argentinië blijven van ruimen omvang en de naar Europa onderweg zijnde voorraad is groot. Het aanbod van in deze maand aankomende stoomende maïs is beperkt en dientengevolge wordt daardoor een premie betaald boven pas gestoomde en ladende partijen, waarvan het aanbod in de eerste hand nog veel ruimer is. Voor latere aflading worden door de eerste hand dezelfde prijzen gevraagd als voor pas gestoomde en ladende, doch de tweede hand is daarvan geregeld afgeleverd tot eenige guldens onder de eerstehands-prijzen. In het begin der vorige week werden belangrijke zaken in Platamaïs afgesloten. Toen er echter aan de prijsstijging een einde kwam en zelfs een kleine verlaging intrad, waren koopers voor het meerendeel beangst, dat op de regelmatige en sterke verhoogingen der laatste week weder eene reactie zou kunnen volgen. Dientengevolge verminderde de kooplust en werd een meer afwachting houding aangenomen. Voor spoedig verwachte partijen bleef de vraag ook voor de consumptie goed en de aankomende en spoedig verwachte partijen vonden geregeld haren weg naar de verbruikers. Nadat in het begin der afgelopen week de prijzen aan de termijnmarkten in Argentinië nog verder stegen, trad daarna eenige verlaging in, welke weder door een kleine verhooging werd gevolgd. Voor Augustus was het slot te Buenos Aires 20 cents per 100 KG. en te Rosario 25 cents per 100 KG. hooger. Berichten van den nieuwen maisoogst in Roemenië luiden zeer gunstig. Er is voldoende regen gevallen, gevolgd door een periode van mooi weer. Wanneer gedurende de maand Juli na een periode van mooi warm weer nog eenige regen valt, schijnt een groote opbrengst verzekerd te zijn. Volgens de laatste berichten uit de Vereen. Staten zijn de weersomstandigheden gunstig voor de ontwikkeling van de maïsplanten, doch er bestaat daarin een achterstand. Van particuliere zijde wordt een opbrengst verwacht van 2.681.000.000 bushels tegen een opbrengst in het vorige jaar van 2.650.760.000 bushels. Er worden geregeld aanbiedingen gedaan van Donau/Zuid-Slavische maïs ter verlading in November en December. Nadat hierin eenige zaken tot stand zijn gekomen, hebben verkoopers hun prijzen verhoogd, welke koopers echter niet hebben willen betalen. Zuid-Afrika is ook weder in de markt gekomen met witte en gele maïs, te verschepen in Augustus en September tot prijzen, welke ongeveer gelijk stonden met die voor Platamaïs. In de afgelopen week zijn in deze maïssoort niet onbelangrijke zaken tot stand gekomen.

Prijzen voor gerst zijn te Winnipeg in de afgelopen week geregeld gestegen, ook al tengevolge van droogte in het Noord-Westen van de Vereen. Staten en in Canada. Sedert is, evenals voor tarwe, ook voor gerst eene reactie ingetreden als gevolg van regen in de door te groote droogte bedreigde streken. Vergeleken bij een week geleden, zijn de gerstprijzen te Winnipeg voor October $\frac{1}{4}$ d.c. per 48 lbs. hooger gesloten. Afladers van Amerikaansche gerst waren zeer voorzichtig met het doen van aanbiedingen en de offertes, welke van Amerikaansche exporteurs aan de markt waren, waren van een gedurende langen tijd ongekende hoogte. Tot zaken hebben deze eerstehands-aanbiedingen niet geleid, daar de tweede hand geneigd was van vroegere goedkope inkoopten tot belangrijk lagere prijzen af te geven dan de eerste hand. De vraag voor Amerikaansche gerst was echter niet levendig en in de tweedehand kwamen daarin slechts beperkte omzetten tot stand. Ook moet Amerikaansche gerst op het oogenblik concurreren met gerst uit Noord-Afrika, welke tot ongeveer dezelfde prijzen wordt aangeboden als Amerikaansche No. 2 gerst

in de tweedehand. De berichten uit Roemenië luiden, wat gerst betreft, buitengewoon gunstig en men meent, dat uitstekende resultaten van den nieuwen oogst verzekerd zijn. Volgens de door het Ministerie van Landbouw gepubliceerde cijfers wordt een opbrengst van 13.500.000 qrs. verwacht tegen een opbrengst van 7.780.000 qrs. in het vorige jaar. Roemenië is geregeld aan de markt met aanbiedingen van gerst ter verlading in Augustus en September en reeds zijn hierin verscheiden zaken tot stand gekomen. Gedurende de laatste dagen zijn de prijzen eenigszins verlaagd en koopers waren voorzichtig met het doen van nieuwe inkoopten.

In haver waren de omzetten in de afgelopen week niet groot. De prijzen voor Canadeesche soorten zijn door afladers geregeld verhoogd, doch de tweedehand was steeds geneigd om tot belangrijk lagere prijzen te verkoopen dan welke aan de eerste hand moesten worden betaald. In de tweedehand kwamen geregeld tot die lagere prijzen zaken tot stand. Aan de termijnmarkt te Winnipeg werden de prijzen van haver per Juli in de laatste week 6 d.c. per 32 lbs. verhoogd. In Platahaver worden geregeld zaken gerapporteerd, doch in Nederland is de vraag naar die haversoort gering.

SUIKER.

Ook de afgelopen week verkeerden de verschillende suikermarkten in vaste stemming met olopende prijzen.

De hardnekkige geruchten omtrent eene mogelijke inkrimping van den volgenden Cuba-oogst alsmede de laatste groote verkoopen van Cuba, ook naar Europa, schijnen wel de hoofdoorzaken van deze betere stemming.

In Amerika gingen verdere belangrijke zaken in ruwsuiker om en liep de prijs op tot 2 d.c. c. & fr. New York op basis van Cubasuiker.

Ook op de termijnmarkt trokken de noteringen flink aan en het slot was: Juli 1.99; Sept. 2.06; Dec. 2.17; Mrt. 2.24; en Mei 2.31, terwijl de laatste prijs voor Spot Centrifugals 3.77 was.

Volgens Amerikaansche persberichten schijnt het hoe langer hoe zekerder te worden, dat de nieuwe „Tariff“-veranderingen niet in den voorgestelden vorm zullen worden aangenomen, doch daarvoor eene andere basis zal worden gezocht.

De ontvangsten in de Atlantische havens der V. S. bedroegen de afgelopen week 37.000 tons, de versmeltingen 62.000 tons tegen 58.000 tons in 1928 en de voorraden 673.000 tons tegen 542.000 tons.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1929	1928	1927
	Ton	Ton	Ton
Cubaansche prod. tot 30 Juni..	5.156.315	4.037.833	4.508.620
Consumptie	65.753	74.048	72.620
Weekontv. afscheephavens...	29.370	30.093	45.207
Totaal sedert 1 Jan.	4.122.148	3.004.057	3.394.641
Weekexport	99.390	51.670	73.695
Totale export sedert 1 Jan....	2.842.799	1.846.629	2.238.211
Voorraad afscheephavens....	1.299.116	1.158.703	1.169.696
Voorraad Binnenland	948.647	959.728	1.041.359

In Engeland verhoogden Raffinadeurs de afgelopen week hunne prijzen met 6 d. voor alle posities. De termijnmarkt in Londen was de geheele week vast gestemd en prijzen liepen tusschen 6 d. en $6\frac{1}{4}$ d. op. De slotnoteringen op de Ruwsuikermarkt waren:

Juli/Aug. Sh.	$8\frac{1}{2}\%$	Maart	Sh.	$9\frac{1}{4}\%$
Sept.	$8\frac{1}{2}\%$	Mei	„	$9\frac{1}{2}\%$
Dec.	$9\frac{1}{2}\%$			

De Zichtbare voorraden volgens Czarnikow zijn:

	1929	1928	1927
	Tons	Tons	Tons
Duitsland 1/6	819.000	644.000	662.000
Tsjecho-Slowakije 1/6	—320.000	406.000	244.000

Frankrijk 1/6	349.000	304.000	323.000
Nederland 1/6	205.000	103.000	90.000
België 1/6	146.000	124.000	86.000
Polen 1/6	218.000	150.000	129.000
Engeland 1/6 geimport. suiker	198.000	313.000	407.000
„ 1/6 binnenl. suiker	22.000	18.000	5.000
Totaal Europa..	2.277.000	2.062.000	1.946.000
V.S. Atlant. havens 1/6	703.000	559.000	270.000
Cubaansche Havens 1/6.....	1.440.000	1.263.000	1.320.000
Cuba (binnenland) 1/6	1.170.000	1.025.000	1.162.000
Totaal	5.590.000	4.909.000	4.698.000

F. O. Licht meldt, dat het weder in Juni vrijwel overal in de Europeesche bietsuikerlanden gunstig was en de stand van het gewas over het algemeen goed is.

Dr. Mikusch publiceert eene interessante uitgebreide statistiek betreffende de wereldconsumptie van ruwsuiker, welke hier volgt, echter verkort tot het verbruik per werelddeel:

	1927/28	Kilos per	1926/27	Kilos per
	Metr. tonnen	hoofd	Metr. tonnen	hoofd
Europa....	9.535.000	18,-	8.659.000	16,5
Azië	7.007.000	7,-	6.830.000	6,9
Afrika	625.000	5,-	576.000	4,2
Amerika ..	8.252.000	35,1	8.307.000	35,8
Australië ..	424.000	44,6	418.000	44,9
Totaal..	25.843.000	13,5	24.790.000	13,1

De op het oogenblik plaats hebbende *Suikerconferentie te Brussel* zond eene afvaardiging naar Amsterdam ter bespreking van voorstellen aan de V.I.S.P., waarvan echter nog geen resultaten bekend werden.

Op Java verkocht de V.I.S.P. deze week verdere zeer belangrijke hoeveelheden Superieur en Hoofdsuiker tot de bekende prijzen van f 12.— en f 10.50. De markt voor tweedehandssuiker was de afgelopen week stil, doch prijs-houdend. Ten slotte trokken de prijzen bij vaste stemming wat aan en waren:

Superieur ready en Juli	f 12.10
„ Aug./Sept.	„ 11.87 1/2
Hoofdsuiker ready	„ 10.75

Hier te lande was de markt de afgelopen week prijshoudend gestemd, de fluctuaties waren uiterst gering en de noteeringen trokken ietwat aan. Het slot was kalm en als volgt: Aug. f 12 1/4; Dec. f 13 1/4; Mrt. f 13 1/2 en Mei f 13 1/2, alles geboden met f 1/2 hogere vraagprijzen. De omzet bedroeg 7450 tons. Intusschen trokken de noteeringen op Zaterdag en Maandag sterk aan.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons. Manchester, d.d. 3 Juli 1929.

De Amerikaansche katoenmarkt blijft kalm. De vastere toon van de afgelopen 2 à 3 weken schijnt voorbij te zijn, daar van Donderdag tot Maandag de prijzen elken dag iets lager zijn geworden. New-York was op Maandag flauwer tengevolge van betere weersomstandigheden, waarop Liverpool gisteren reageerde, doordat loopende maandfutures 16 punten lager afkwamen dan op Maandag j.l. New-York sloot gisteravond vast, loopende maandfutures onveranderd, nieuwe oogst 5 tot 13 punten hooger, terwijl Liverpool vanmorgen onveranderd 3 punten hooger opent. Het schijnt daarom wel, alsof de flauwere stemming momenteel tot stilstand is gekomen. Egyptische katoen was gisteren na een kleine daling weer terug op 16.00 d. voor F.G.F. „spot“ Sakellaridis. De vraag is allround gering; locoverkopen bedroegen de vorige week slechts 33.000 balen.

De Amerikaansche garenmarkt is gedurende de afgelopen week over het algemeen flauw en zonder leven geweest. In enkele gevallen zijn er gedurende de laatste dagen der vorige week flinke zaken in medio twist-nummers voor Indië gedaan en enkele transacties in goede ring medio twist voor den binnenlandschen handel. Deze week is de vraag echter gering en er zijn weinig spinners, die iets goeds te rapporteeren hebben; er worden slechts zaken voor zeer geringe kwanta gedaan, zowel voor het binnenland als voor export.

Naar Egyptische garens bestaat ook weinig vraag. De daling van katoenprijzen alsmede het opzeggen aan de werklieden betreffende een loonsreductie hangt over de markt en veroorzaakt momenteel een algemeen gebrek aan vertrouwen. Onder dergelijke omstandigheden gaat er slechts op bescheiden schaal wat om.

Over de doekmarkt valt weinig nieuws te melden. Noteeringen zijn iets flauwer in overeenstemming met den prijs van het ruwe materiaal, doch er gaat weinig om. Het schijnt wel, dat de moeilijkheden in den manufacturenhandel weer

op den voorgrond zullen treden. Dit is wel jammer, daar de overzeesche koopers zullen vreezen, dat er een aanzienlijke daling in de prijzen zal plaats hebben, wat hun nog minder kans zou laten om de zeer magere winsten te maken, die zij nu op Manchester-goederen calculeeren. Al deze publiciteit doet meer kwaad dan goed. De industriële situatie is overstelpd met moeilijkheden en het is daarom nauwelijks te verwonderen, dat zowel koopers als verkopers, zoo weinig neiging toonen om iets te ondernemen. Het is een feit, dat tengevolge van de weinige zaken prijzen in vele gevallen beneden een economische basis zijn, zoodat eenige loonsverlaging zeker geen overeenkomstige vermindering in loonen tengevolge zal hebben, zooals velen wel schijnen te verwachten.

Liverpoolnoteeringen Oost. koersen 25 Juni 2 Juli

26 Juni 3 Juli T.T. op Br.-Indië	1/5 1/8	1/5 1/8
F.G.F. Sakellaridis	15,95 15,90	T.T. op Hongkong 1/11 1/8 1/11 1/8
G.F. No. 1 Oomra	6,60 6,35	T.T. op Shanghai 2/4 2/4 1/2

KOFFIE.

Ook deze week bleef de stemming aan de koffiemarkt onveranderd kalm en kwam in de prijzen van de verschillende productielanden slechts weinig verandering. In Brazilië waren de kost- en vracht-aanbiedingen van verschillende afladers te Santos onveranderd en van enkele een fractie lager, terwijl de offertes van Rio dooreengenomen ongeveer 1/6 cwt. terugliepen. Nederlandsch-Indië bleef met de cif-prijzen der verschillende Robustasoorten, gewasschen zoowel als ongewasschen, bijna zonder uitzondering gelijk aan die van verleden week.

De gang van zaken aan de verschillende markten was nog steeds slepend en de afzet dientengevolge beperkt.

Het in de laatste dagen uit de productielanden ontvangen nieuws was van weinig beteekenis. De limiet van de dagelijkse aanvoeren uit het binnenland van Sao Paulo naar de haven van Santos werd, volgens uit Brazilië ontvangen telegram, voor de maand Juli vastgesteld op 35.000 balen, zijnde hetzelfde cijfer waarop deze aanvoeren in de maand Juni waren gelimiteerd. Verder werd bericht ontvangen, dat de voorraden, in de binnenlandsche pakhuizen van den Staat Rio teruggehouden, op 30 Juni bedroegen 136.000 balen tegen 116.000 balen op 31 Mei, hetgeen dus een vermeerdering aanwijst van 20.000 balen.

Aan de Rotterdamsche termijnmarkt ondergingen de noteeringen ook ditmaal slechts zeer onbeduidende wijzigingen en de prijzen zijn bij het afsluiten van dit Overzicht 1/4 à 3/8 ct. hooger dan een week tevoren.

De officieele loco-noteeringen bleven onveranderd 63 ct. per 1/2 KG. voor Superior Santos en 54 ct. voor Robusta.

De dezer dagen verschenen Statistiek van de Firma G. Duuring & Zoon te Rotterdam geeft aan, dat in Juni de aanvoer geweest is als volgt:

	1929	1928	1927
	balen	balen	balen
in Europa	843.000	1.082.000	800.000
„ Ver. Staten v. Amerika	779.000	896.000	839.000

Totaal.... 1.622.000 1.978.000 1.639.000

De Aanvoeren in Europa en in Amerika tezamen gedurende de eerste zes maanden van het jaar bedroegen 11.286.000 balen tegen 12.211.000 balen in 1928 en 10.663.000 balen in 1927.

De Afleveringen in Juni waren:

	1929	1928	1927
	balen	balen	balen
in Europa	811.000	968.000	871.000
„ Ver. Staten v. Amerika	762.000	810.000	794.000

Totaal.... 1.573.000 1.778.000 1.665.000

De Afleveringen in Europa en in Amerika tezamen gedurende de eerste zes maanden van het jaar waren 11.052.000 balen tegen 11.578.000 balen in 1928 en 10.588.000 balen in 1927.

Vanaf 1 Juli tot 30 Juni waren de Aanvoeren in Europa en in Amerika tezamen 21.089.000 balen tegen 23.078.000 balen in 1927/28 en 20.926.000 balen in 1926/27, terwijl de Afleveringen bedroegen 21.253.000 balen tegen 22.579.000 balen in 1927/28 en 20.597.000 balen in 1926/27.

De zichtbare voorraad was op 1 Juli in Europa 2.185.000 balen tegen 2.153.000 balen op 1 Juni. In Amerika bedroeg hij 700.000 balen tegen 683.000 balen op 1 Juni. In Europa en in Amerika tezamen was de zichtbare voorraad dus op 1 dezer 2.885.000 balen tegen 2.836.000 balen op 1 Juni. Hij bedroeg op 1 Juli 1928 — 3.049.000 balen en op 1 Juli 1927 — 2.550.000 balen.

De zichtbare wereldvoorraad was op 1 Juli 5.338.000 balen tegen 5.346.000 balen op 1 Juni en 5.729.000 balen verleden jaar (in deze cijfers zijn niet begrepen de voor-

raden in het binnenland van Sao Paulo, waarvan het cijfer van 1 Juli nog niet bekend is, doch die op 1 Juni bedroegen 9.084.000 balen en op 1 Juli 1928 — 11.672.000 balen).

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 96/6 à 99/6 per cwt. en van dito Prime ongeveer 100/6 à 103/-, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 71/3 à 72/-.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, Juli-verscheping, 37 ct.; Benkoelen Robusta, Juli-verscheping, 37½ ct.; Mandheling Robusta, Juli-verscheping, 41½ à 42½ ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Juli-verscheping, 48½ ct., alles per ½ KG., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Sept.	Dec.	Maart	Mei
8 Juli	\$ 14,37	\$ 14,09	\$ 13,73	\$ 13,43
1 "	" 14,36	" 13,90	" 13,57	" 13,27
24 Juni	" 14,45	" 13,99	" 13,65	" 13,32
17 "	" 14,65	" 14,07	" 13,70	" 13,40

Rotterdam, 9 Juli 1929.

THEE.

De theemarkt heeft een levendiger aanzien gekregen en koopers legden grootere belangstelling aan den dag voor de goedkoopere, zoowel als duurere soorten.

Londen meldde voor de goedkoopere Java- en Sumatrathee een prijsstijging van ½ d., doch ook midden- en superieure soorten werden goed gevraagd. Voor export-thee was eveneens meer belangstelling.

De te Londen aangevoerde Britsch-Indische- en Ceylontheeën vertoonden echter achteruitgang in kwaliteit; vooral laatstgenoemde thee is bijna elke week minder dan die van een week tevoren.

In Calcutta werden op 1 Juli 16.000 kisten geveild tot vaste of ¼ anna hogere prijzen.

De thee-uitvoer van China gedurende het eerste kwartaal is, blijkens de jongste publicatie der Vereeniging voor de Thee-cultuur in Nederlandsch-Indië, alhier, ondanks het oorlogvoeren, toegenomen en bedroeg 13.019.000 KG. tegen 11.289.000 KG. verleden jaar.

Omtrent de Londense voorraden werd een statistiek gepubliceerd, doch deze cijfers afkomstig van pakhuizen, die vermoedelijk het grootste deel van de aangevoerde thee behandelen, zijn uit statistisch oogpunt van geen belang.

De e.v. veiling te Amsterdam heeft plaats op Donderdag a.s. en zal een aanbod te zien geven van pl.m. 15.000 kisten Nederlandsch-Indische thee, directen aanvoer.

Amsterdam, 8 Juli 1929.

COPRA.

Gedurende de afgelopen week kenmerkte de markt zich door groote fluctuaties.

Begin der week was er, zij het tegen aanmerkelijk hogere prijzen, nog aanbod, doch later trokken zoowel importeurs als handelaren zich terug, terwijl koopers hun behoeften tegen elken prijs wenschten te dekken. Zoo kwamen in Ned.-Ind. fms., afscheep Augustus/September, zaken tot stand tot f 26%.

Aan het eind der week was de markt echter beduidend kalmer met koopers voor:

Nederl.-Indische fms., afscheep Juni tot f 26½%
 " " " " Juli tot " 26%
 " " " " Aug. tot " 26%
 met verkoopers tot f ½% hooger.

Mixed werd gedaan tot f 25½%, afscheep Juli/Augustus en later.

VRACHTENMARKT.

Graan van Noord-Amerika. Van de Noordelijke afdelingen viel niet de minste opleving te constateeren. De markt bleef over 't algemeen teleurstellend, in 't bijzonder van de St. Laurence. Het hoogste van Montréal in uitzicht gestelde cijfer voor Juli-booten naar het Continent is thans \$ 0.09 basis zwaar graan naar Antwerpen of Rotterdam. Voor prompte belading werd in het begin der afgelopen week nog een handige boot van Montreal naar Antwerpen of Rotterdam tegen \$ 0.09½ met de optie Hamburg of Bremen tegen \$ 0.10½ en 1 cent extra voor een volle lading gerst afgesloten, maar het zal zeer moeilijk zijn deze reeds lage cijfers te herhalen. Van Montreal naar U.K. was een behoorlijke vraag naar ruimte en naar twee havens der Zuidkust van Engeland werd tegen 2/3 per qtr. gerst, met de optie haver tegen 2/- bevracht, terwijl naar twee havens

Bristol Kanaal 2/3 per qtr. zwaar graan met de optie gerst tegen dezelfde vracht betaald is voor verscheping per eerste helft Juli. Op deze basis kunnen verdere booten geplaatst worden. Naar de Middellandsche Zee (niet ten Oosten van West-Italië) wordt voor Augustus laden \$ 0.15 voor zwaar graan genoteerd.

Van de *Northern Range* is een weinig vraag naar tonnage voor Juli laden op basis van \$ 0.09 voor zwaar graan naar Antwerpen of Rotterdam met de optie Hamburg of Bremen tegen \$ 0.10 en 1 ct. extra voor een volle lading gerst.

Van de *Golf* zijn thans twee booten voor Juli/Augustus laden opgenomen, één tegen \$ 0.14½ naar Antwerpen of Rotterdam, optie beide havens tegen \$ 0.15 en de andere tegen \$ 0.14½ naar Antwerpen of Rotterdam, optie Bremen of Hamburg tegen \$ 0.15½ en Håvre of Duinkerken tegen \$ 0.16½, met een halven cent extra, indien beide havens. Laatstgenoemde afsluiting is te herhalen voor Augustus en ook voor September laden.

Noord-Pacific. De situatie is ongewijzigd. Het door afsluiting in uitzicht gestelde cijfer van 27/6 voor November laden basis Vancouver/U.K./Continent is niet aantrekkelijk genoeg; onder 28/6 is zeker geen tonnage verkrijgbaar.

La Plata. Door de vele afsluitingen der vorige week is een zeer groot gedeelte der voor Juli beschikbare tonnage uit de markt genomen. Ofschoon de vraag in de afgelopen week minder groot was, bleven de koersen volkomen gehandhaafd, en valt bij de afsluiting van een handige boot zelfs een stijging van 3 d. op 24/9 te vermelden. Overigens werden voor Juli laden van de Bovenrivier naar U.K./Continent de cijfers van 24/6 en 24/-, naar gelang van de grootte der booten, herhaald, terwijl voor Juli/Augustus 23/6 en 23/- en voor Augustus 23/- betaald is. Ook voor September laden vonden reeds eenige afsluitingen plaats, eveneens van de Bovenrivier, en wel tegen 21/6. Van Buenos Aires en Bahia Blanca werden slechts enkele booten opgenomen en tegen 20/6 resp. 21/3 voor Juli en Juli/Augustus laden.

Suiker van West-Indië. Deze markt was vrijwel ongewijzigd. Bevrachters toonden in hoofdzaak belangstelling voor booten van gemiddelde grootte en waren slechts zeer moeilijk te bewegen op kleine booten in te gaan, zelfs tegen het voor groote schepen geldende cijfer. Er vonden slechts twee afsluitingen plaats, nl. één van 5600 tons 5 pCt., en één van 4500 tons 5 pCt. beide per tweede helft Juli van Cuba naar U.K./Continent tegen 18/- Tegen dit cijfer zijn verdere booten van genoemde grootte verkrijgbaar.

Salpeter van Chili. De vastere stemming duurt voort en ofschoon er absoluut geen sprake is van een groote vraag naar scheepsruimte, schijnen de bevrachters ervan overtuigd te zijn, dat de lage cijfers der laatste weken niet herhaald kunnen worden. Er wordt slechts weinig ruimte aangeboden en dit is oorzaak, dat 5000 tons per Juli/Augustus naar Antwerpen/Rotterdam/Bremen/Hamburg tegen 19/- netto met de optie Duinkerken/Terneuzen of Delfzijl tegen 20/-, alsmede 2000 tons per medio Augustus/medio September naar Antwerpen/Rotterdam/Bremen/Hamburg tegen het hooger cijfer van 20/- netto gedaan zijn.

Van *Burmah* werden geen verdere rijst-orders aangeboden.

Donau en Zwarte Zee. Van den Donau werd een boot van 4600 tons per Juli tegen 15/9 naar Bordeaux/Hamburg Range afgesloten. Van de Zwarte Zee is de situatie ongewijzigd, zonder dat er tonnage opgenomen werd.

Middellandsche Zee. Deze markt bleef kalm en er vonden slechts weinig afsluitingen plaats. Ertsladingen werden o.a. als volgt bevracht: Valencia/Cardiff 6/4½, Bizerta/Middlesbrough 7/6, Melilla/Rotterdam 5/1½, Huelva/New York of Baltimore 12/6.

Phosfaat werd afgesloten tegen 7/- van Sfax naar Granville en tegen 6/7½ naar La Pallice. Kleinere booten kunnen van Tunis naar Engelsche havens tegen circa 10/- geplaatst worden, terwijl van Sfax naar Fransche havens booten van ca. 4000 tons lading tegen ongeveer 6/9 gezocht werden.

Noord-Spanje. Deze markt bleef vast en sinds het laatste bericht zijn de vrachten wederom gestegen. De volgende afsluitingen worden gemeld: Bilbao/Rotterdam 6/½, Cardiff 7/-, Middlesbrough 7/9 en Newport River 7/-, Vivero/Rotterdam 6/1½, Santander/Cardiff 6/9.

Kolen van U.K. De kolenvrachten waren zeer vast en voor kleinere booten zelfs hooger. Van Zuid-Wales werden o.m. afgesloten: Rouen 5/9, Gibraltar 9/-, Genua 9/-, Pireaus 12/-, Alexandria 11/9, Rio 13/6, Buenos Aires 12/9 en van de Oostkust: Malmö 6/6, Kopenhagen 6/-, Hamburg 6/-, Rotterdam 4/9, Antwerpen 4/4½, Rouen 6/-, Genua 9/10½, Port-Said 11/9 en Buenos Aires 14/3.